

SAGUMUZ

LOORAG Damagamashama

ALAMAAÇ' ARK'OMA BIIL NZAAÇ

NAMAAÇ'ARK'W NNEYA ALABANA SHAAGUUL
GUMUZ MAANGISTA, TAAS MAS' MAGAMAÇA

MOOTATS MAZEE MAGAMAÇA
MADAK'OMA KAMIIRALAMA
ETAMCEES NDOMA

Etamanj'otama – 1. Shabo Mangásha

2. Admaasu Gutaama

3. Leema Bogaale

4. Waakwaaya Baashura

5. Gurmeesa Mangásha

Damshaa b'atsama

1. Lema Bogaale

Grade 4 Gumuz Language Student Textbook

This booklet is a product of the Benishangul-Gumuz Language Development and Multilingual Education Project which is a joint project between the Benishangul-Gumuz Education Bureau, Bureau of Culture and Information and SIL Ethiopia.

Benishangul-Gumuz National Regional State, P.O. Box 64, Assosa

SIL Ethiopia, P.O. Box 2576, Addis Ababa

Title: SAGUMUZ LOORAG Damagamashama
English title: Grade 4 Gumuz Language Student Textbook
Language: Gumuz (spoken in Ethiopia and Sudan)
Type of book: Student Textbook
Year of publication: July 2011
Number of copies 2,500
Cover page illustrations © SIL Ethiopia

Translators & Editors: Shabo Mangásha, Admaasu Gutaama, Leema Bogaale, Waakwaaya Baashura and Gurmeesa Mangásha

Original Authors: ታሪኩ ፋንታይ እና አየለ አኑሎ (Tariku Fantaye and Ayele Anullo)

© Ma hattamá sanat 2003 tha almaktábá ágírayóyú mbá Ikqílím Beníshangúl Gúmuz.

Mpák'oma

<u>Taasama</u>	<u>Ílama</u>
Magameela námak'ota.....	..1
Gaafa.....	..3
Yemaandala /baambaaya	12
Taayífooda	15
Sampóógwa	17
Yáámbuuzha kawod máta	22
Mbas' magasak'w sababa kaeeya	25
Mac'gasohowa	30
Bokwa koweya	34
Dída /yída kak'weebama	37
Maanduk'waatsa /maanzhíl k'unza	43
Etangashagats da babác /babaç maangashatsa.....	50
H.I.V Atseya	53
Maaçícaatsa	59
Mad'uts maandaraasha	63
Maad'aak'uwíl ngasha	66
Ngash sa	72
Hólá	75
Shook mank'ot looraga	77
Magamáshama alamaam etabeeteets mmaam	82

Maahonsak'wa	85
Gants gadeesa kamagaaha gadeesa	89
Macakw kaca	94
B'ija	97

UDA

Mas'afanítse daatseyíru guut'ets keewots k'osh k'osh mas'afotsítse, gazet'otsítse. Mes'etiyotsítsnat k'osh k'osh merejí mas'afotsítse deek't daní moosh bo manítuwok'o woshdek'dek'ekno. Guut'ancho ayío wosht k'anít-sotssh, darasíyotssh, mngstí fííní moonat k'osh k'osh drjítyotssh een udo íímo woshro.

Matuigusa etamaat'oushan

manḡashílama

- Magamela namak'ota etabíikalaga Maḡk'ota etabíínk'otaga eyaaba ?
- Eyaaçan k'otan nalooraḡa etabeyaa nzhíg mantuçe maaç ? makol Maalak'otsa alaça ḡgashíjíl kamamazh aça
- ḡgasha etaaçpaḡḡa maḡk'otama, ḡk'otaja nalooraḡa etamakowa mamucak'w çema mbaand nalooraḡa etabaanzhíg mantuuçama eyaatsen tíḡajetsenaaç kamama zhaça ḡgashíjílnaaç kwa.

Magameela namak'ota

Tuurízííma naebanneya naba guḡḡ baabek'w Industíra etabíikalḡa metaamaa tso. Ebakwa ltopíya, bíít'ogats nashook eba nadamac' damaook'w tuurízííma kas'ee bec' gazaza musá, s'íína, gadeesa eyaatsen kasha-eela wola sííla.

Bakadana kwa, kamac tuurízííma alakwa kas'ee bííkoga makaç labaala (mookuts) zanzen kas'ee badaga eyaats baapaḡḡaatsa akokaala shanaaḡḡw makandatsa kas'ee badaga ebá, nab'ag b'aga guḡḡ bakaapaḡḡaatsa mat'oo maatab'atsa zanzen kamfagíl wola kamaḡḡ gashíts índustíra alaturízííma tso.

Maç'ark'oma metaam malak'uts magamuuwaan

1. Eyaats malak'ots çemak'ota etabííḡa nííl maalak'otsa, daja kamaafanc atsa ḡgashíjíl anaaç kolajak'onaaç maalak'otsa etabooteḡa nageca naba kasaça

A. Tuurízííma makala ntsaka ?

Bí Damaook'w tuurízííma dabíikalaga mmooda ?

Cí. Naebakwa damaook'w tuurízííma dabaaga magaak'wa ḡgashajats meta Metaam

Dí. Naebaça awotagaan amac' tuuríímaaç'

E. ngashíjats maatab'atsa etabat'ooga tuurííma Maabas'ííl looraga nook mank'otama makala açagamagaaç ?

Mad'aak'osh mab'al yíd ngasha

Maabas'ííl looraga nook maat'oosh wola nook makark'w mank'ot looraga makala mank'ota metaam nook bííjk'otaga namantuuç looraga wola looraga etabeyaanzhíg mantuuça nook maat'ooshama wola nook makark'w mank'otama maabíís'íl gomísha makala tso.

Kamanzaahaatsama:- Yíirja loorag magamaça alaça

Maç'arak'oma Mbaand:- mank'ota

A. Nala kamowa etííga maalak'otsa mazeējaç mantuuçama eyaatsen kambas'ash maabas'íl looraga mak'otajaan nííl looragalaça tso.

1. Mantuuç mago ngasha etííga nala kagaca namantuuç looraga najanda nk'otaja tagajats kamamazhaça tso.

Shaalaak'a daraaratu tuulu naeba naarsí, nk'oojí eyaatsen nagazha 1963 etípak'w atuulu gaamaacu ka yeed yaashí waagí tso.

Bí/ Shaalaak'a Daraartu tuulu nabaar soona naolapík'a daadogwa tso. kamad'ab madaalí açííya s'eema nas'ína gobík'otaga da bat'ogatsa tso.

2. Nala kagaca mago ngasha Etít'ogats namantuuç looraga najanda mank'otaja kamagamaa mank'ota kamaazazaahatsama matohojak'w nab'ag mas' magamashama alaça tso.

A/ Mad'uuts taayífooda namakomazeeç magaahaats daad'aak'w b'aga tso. mad'uutsama akwa namasasá kab'aga eyaatsen namaandatsa k'ab'aga nago mad'uts b'aga kagw mbííd b'aga baatííshaga tso.

B/ Makowaan mand'uutsa ala H.I.V mad'aak'waan b'aga, mat'eya kab'aga Etad'aak'o ga a H.I.V AIDA bala mat'eya ka vaaírees baapanngaatsa.

Mac'arak'oma okaang:- mangasha

A. Emalak'o jatsan s'ína wola ema gasajak'on kamamazhaça níll mas' magamashama kaats sa ngashajats.

Matuugusa Etamaat'ou shan mangashíílama

- Atsaajagamaga namadak'w çangasha ? ngashííjlana
- Naçangasha çangasha janda madak'oma maafalaashaaç ? emagamajaan ngashajats.
- Maad'aak'oç çangasha makala ntsaka ? ngashajííl

Gaafa

Nab'agab'aga maab'ííshíílama 6 dabadaga gaafa bakadana kwa, ma shanama etabadagaash kagomaam) kab'agamaam, bakaalaacan emfagagak'wa ala ebab'aga kwa moowotats mashañama ala maam ka aa laeebanneya guuñ maanzaahaama gaafa bíísaaadagats, naíkonomííya na poolítíka, na maad'a cagwa, nook maçuuga madada makaaluushaango makark'oma maanzaahaak'oma kaguunza tso.

Gaafa kas'ee bííkoga mpatsa namaafunc'ak'wa ala míísha ^{naats}

shuunkwa 5 kamaafanc'aak'wa ala gadeesa alabaagas'aaha bííkaalagash mada kab'aga etamanj k'otats nneya wola b'aga nííl eba kas'ee bafagagaaç ngasha aladootsaga da bakaalagash maceets wola makolak'w maanzaa haak'a alamaam kaguunza kagaca tso. Kas'ee badaga ebá bíyaambugash makaalash jlk'omaam eyaatsen maziílak'wa kaats guunza.

Gaafa alaebakwa namaafunc'ak'wa etabííngashats alamoowa ba íkaalashanaango mapeetsa makaalash ílk'omaam kabaabeçama zanzen, magareeçama kamad'a 4 kamas'magamashama, namagamííla, eyaatsen kagadeesa bakaafunc'agaak'w ílk'omaam íkaalashaango mapeetsa kaílç b'aga wola kamíízhagwa kas'ee badaga naguunza kagaca bíít'ooga bíínzajaç mmaamaatso kotakw madada alamaam kwa mapook'w dída mafagak'oma,

Kamandatsa 3 namas'a eyaatsen ka maangasaatsa kaguunzama taangalee madada alamaam

Gaafa shook moowotats maafunc'ak'wa wola mantuuba kamakowo wíílama na'aanjíhaa kababaçema kamada kas'ee ílak'omaam wola kagaafa babaçema kamateets 2 shook mowtatsa ba bííshagaan tíígínamaam, bííshagaana kwa.

Kas'ee badagae'ela, gaafa kamateetsa manjwaandak'w maafunc'ak'wa wola maat'íís'ak'wa' eyaatsen mataa'a nneya alaguunza eyaatsen kwa kamataa'ee mowotets maanzaahaa kwa alasaafa etamasaandííl kamadak'oma maak'ooraa etabííga namat'ooma kamaak'uunza mat'oomat'ooma eyaatsen kamaanzhaayílanm andatsa baapanjgaatsa

Maç'arak'oma metaam:- malak'otsam a kama gamíílama

Namago ngasha etííga nala kagaca kagasaanza etad'aa k'ogash emada gashalama kalaja katakoma emakowa madaakwa kalaja puta kolajak'w

A/ Gaafa nab'aga maab'asgílama dabadaga tso.

B/ naeba nakooma gaafa kaguunza kamaanzaahak'oma bííraga tso.

C/ Gaafa kamagasílas gunza mat'oma bííragatso

D/ Gaafa kamiígunza baabak'om bagaak'oraga tso

E/ Gaafa kas'ee bííd'ab gahaata kama te maa zhííla maak'ora agaapan gaats çe tso.

F/ Gantsa etadaagaash kab'ag gaafa kaadogw dak'owebe bala madaan kamagamíla tso.

2. Nala kagaca çanasha kamaç'arak'w çamaalak'otsa maac'agasama komaamunsatsa kamak'ota dajakw

Maç'arak'oma mbaand:- mazhosh ngasha /ሰዋሰው/

Çasa etííga nala kagaca kamaamunas'atsa madaja mashalíjatsan madajak'w çanasha etaac'çasa mbaamd

B' ç, í, e& n, a, g, , y, ç, w, b

C' ñ, sh; zh, m, l, ts,

Kamakotsama ça & sha

A _____ E, _____

Bí _____ Fí _____

Cí _____ Gí _____

Dí _____ Hí _____

2. Nala kagaca çasa etííga kamaamus'ajak'w madajak'on çangasha etaac' çasa nzaaç tso.

Ç, P, zh, a, o, u, e, í, c', c, b', b, sh, k', w', r', z, l, y, n, m, ç, g, k, j, h, s,

Kamakotsama:- çama çaga

A _____ E _____ Ií _____

Bí _____ Fí _____ Jí _____

Cí _____ Gí _____ Kí _____

Dí _____ Hí _____ Lí _____

3. Maamus'ajak'w okaang okaang madajak'onaaç çangasha kamaajíc'ííl ngasha etaçasa okaang naba kagaca.

Kamaakotsama:- mangashílama = Ilá, shíl, nga, mañ

Magamashama = gam, ama, shash,

A, masamagamasha Bí ganzña okaang

Cí Zhakw zhaana Dí mashañatsama

E Maahaalaçama

Maadaakoç çangasha

Maatab'aç ngasha makala nambaand maahacaç `ngash etaadagaak'w namaahosatsçangasha tso.

Kamaakotsama:- "shap" ka aya" díbíikalaga çangasha mbaanda tso kambaandama çen ebííyaahons'agats kametaam bafalagash mada kamaatauaç çangasha ka etabac'aga mac'agasama kab'ííma tso.

Shap-aya = macagasama k'ac'k'ac'a etíígaçííla k'w aya tso.

Ntse-nga = macagasama k'ac'k'aca etíídaga an nga tso

Maaç'arak'oma okaang

1. Namaahulashama etííga naba kagaca çangasha etamadaja gok'w
maatabaçngasha tso kas'ee yaan dajak'onaaç maatab'aç ngasha.

- Ja	- bíya	- cagwa
- bool	- we	- Ita
- ela	- aya	- k'útsats
- mas'	- maanj	- Yida
- shínd	- bé	- soo
- máta	- b'ab'a	- sán

Kamaakotsama:- naça ngasha naal mowá makala eba makaalajash-bool-
ja

komberela

A _____	E _____	I _____
Bí _____	Fì _____	J _____
Cí _____	Gí _____	Kí _____
Dí _____	Hí _____	Lí _____

2. Çangasha etííga nala kagaca kamasaandatsam k'otajaan maatab'aç
ngasha

ngashajatsanaaç kasaça.

A. b'íja	Fí. máta
Bí. mas'	Gí. okíl
Cí. neya	Hí. aya
Dí. ja	I. gaasíya
E. c'ak'w	

3. Manç'arak'w çangasha makala çangasha kamaajíc'íl çangasha etííkab'alagats mak'otama, manğashama kwa.

kamaakotsama

- A.A = Adís Abaaba
- E. B. G = Eb Beneshaangul Gumuz
- M.M = mas' magamashama

Seya etííga nala kagaca b'alajats

Mak'otama kamanç'arak'w çangasha

- Mas' tamba
- Loorag Damagamáshama
- Loorag Etamatígatsama
- Ŋgash babák'w b'aga
- Gabas'ana al raadíya Itoopíya
- Mas magamáshama al kaamaash zoon
- Mas' magamáshama al kaamaasha zoon
- Shook shook b'aga al Itoop1ya

Mad'aak'osh mab'al ŋgasha

Gakota /matab'ama

Gakota makala nas Gumuz çasa etííkotaga nab'ag çangasha kamatígats da metaam madama babáçama kalaanglenja tso.

Kamaakotsama :-Na + eba - Gumuz = Naeba Gumuz

Eba + babíl - babíl = babíleba

Bíí + daga = bíídaga

Oc + ja = ocaja

4. Kamagam da metaam aloocuodeya madama gakota namaatoosh
 ɕaɗgasha baat'oogaasha

Kamaakotsama

A/ B, m t

B/ M N B G

C/ M B B G

D/ M M P

E/ M G

F/ M Z

G/ M M

- ɕaɗgasha etííɕ'araganz namowa ɕaɗgasha etatígagáts da metaam aloowodeya madama eyaatsen kaats ebííkadaga da metaama tso.

Naɕaɗgasha matab'ama namaat'ooshama kagomɕ' arashama nook
 bíít'oga bíígana

Kamaakotsama :- Sá = arsanaaɗgo

Dá madáma

Ilaaɗgw gakot ɕasa, etakuɗga níílaaɗgw ɕaɗgasha makala tso.

Kamaakotsama:

- Namatuuwíl saanduk'a naba k'otajaan maat'oosh gakot ɕasa

Kamaakotsama

Maat'oosh gakot ɕasa	Etaɕaɗgasha`	ɕíɕ ɕaɗga sha
Em-	We	Emwe
Al	- b'aga	Alb'aga

Maṅkulílama

5

Maatoosh gakot çasa		Etaçangasha	Çiç çangasha
A		Óc	
Bí		Sa	
Cí		Sá	
Dí		K'áṅ	
E		Aya	
Fí		Dagona	

6. Naçangasha neetííga nala níl mantuuç saanduk'wa kagaca k'otajaan maç'arash gakot çasa, dajak'onaaç çíç çangasha.

Kamaakotsama

Etaçangasha	Mac'arash gakot çasa	Çiç çangasha
Óc	Ara	O`cara
Jaaja	Alú	jaajaalú

Maṅkulílama

Gomkadash matab ama (makotatsama)		Eeta çangasha	Çiç çangasha
A		Çíít	
Bí		Gam	
Cí		Dak'w	
E		Taa'e	
Fí		dugw	

7. Ahons'ajak'w káokaang okááing kamaangashílama k'otajaan maatoosh
gakota kamaç'arash gak'ot çása naçngasha neetíga nala kagaca

Kamaakotsama

- Dar + Óc = daróc

- Em + b'ác + wa = Emb'ácuwa

- wé + mé = weemé

- bíd + ma = mabída

Maaç + Daangha

- Daangáha + maç = maçdaangáha

- Lo + _____ =

- Wuugwa + _ =

- Taa'é + _____ =

- ísats + _____ =

- C'ac' + _____ =

- efáts + _____ =

- Cíc' + _____ =

- b'al + _____ =

* Naçangasha neetíga nala kagacá, ceejatsan gakot çasama ka
etaçangashama

A – bac'agagása

Bí – bashogok'wa

Cí – basaga

Dí – Emowekwa

E – atsbazeegaça

Fí – atsbazhígaga'

Yemaandala /Baambaya/

Natahaja etíísaga eyaal damasa metaam yemaandala metaam tso. Yemaandala, nook bíí kokoga bííkak’oshaga néya íyaahonas’okona enema yeegw metaam sííma tso.

Yemaandala Ebaπάga asohona naneya ankoskana tahaama kíł néya ac’anaη çama níł neya Ebíík’oshaga kwa magáη bíík’oshaga ekambas’uwaan mak’ushoçan çama yemaandala nook bíísaga meenama dída kwa zenazeen bííhehegash masama gashar.

Maaç’arak’omametaamí:-malak’otsama kamgamama

- I. Kolajak’w maalak’otsa etíga nala kagaca kamalak’ots çamk’ota alam-b’a
1. Baambaaya makala atseya mac’agas çanğashama ?
 2. Nabaambaaya tahaama wola s’eema bííc’angok’wa ?
 3. Asajona makala mac’agasama tso?
 4. Yemaandala nook bíík’oshaga eyaab bíít’ooga ?
 5. Yemaandala nook bííkoshaga mak’oshama eyaab baapaηgaats mat’ow makoshama ?

Maaç'arak'oma mbaand

Mazhoosh ngasha :- S,L

1. Naçangasha neetíga nala kagaca gaahulash çasama (second letters) kamanzhílama k'otája çangasha etamac'a mac'agasama

Kamaakotsama

- Saagwa	- Looraga
- Síya	- Lamaana
- Suuga	- Labínda

Manjulílama mbaand

K'otája eyaal maakotsama almowa kamanzhíl gaahulash çasa

A, t _____ t _____ p _____

t _____ t _____ p _____

B' b' _____ b' _____ p _____

b' _____ b' _____ p _____

2. Çangasha etííga nala kagaca kawa zhíll gomíish çasama çangasha etaac' maahaac maac'agasa madajak'w mangashajats ka etamata gatsamaalaça

Kamaakotsama :- bea - eba

B'aga - gab'a

A/ Suma _____

B/ ç'a _____

C/ ç'ad _____

D/ c'an _____

E/ meta _____

Çangasha etííga nala kagaca k'otajaan çása etoowotaga namaat'oosh, çangashama kamanzhílama dajak'onaaç mahaac maac'agasama.

Kamaakotsama

- ngafa - Ofa

- gaafa - raafa

Akojagats kaal mowa dajak'onaag çangasha janda kamanzhíl çása al
maat'ooshama

A, paatuwa Dí, d'aak'w

Bí gosha E, s'oola

Cí, pats Fí, saga

Manc'arak'w magamáshama okaang mangasha

Lok'ojat etamatígats saayíns k'oeba angashajílanaag shook zaba etííga
neebashuwa naseebashuwa kílagaca /íleeb Gumuz eyaab ebííga azabama
Eyaatsen angashajíl shook ja etapagaanaa kwa.

Manc'arak'w magamashama okaang mangasha.

Lak'ojat etamatígats saayíns k'oeba angashajílanaag shook zaba etííga
neebashuwa naseebashuwa kílagaca /íleeb Gumuz eyaab ebííga azabama
Eyaatsen angashajíl shook ja etapagaanaa kwa.

Manc'ara k'w magamashama mbaand

Mazhoosh ngasha

Çangasha etíga nala kagaca kamanzhílama k'otaja mahaac mankos (sentenes) çangasha etac'aga mahaac mac'agasama.

* Matugus mangashílama

- Mad'uuts taayífooda naats boge ?
- Çangasha namago ngasha maa zhíl maac' agasa mataaemá makaalashaay ?

Taayífooda

Na eba etíga namafagaak'wa mad'uutsa etaatígaatsa gashal kametaam taayífooda tso. S'eya etakalaga taayífooda nas garíik etwogeya naoka badaga Ikalana kasaakaanya "taagífasa" tso.

Makala Taayífood taayífas' macagasa maakwa gookatsa makala mad'uuts taayífooda naeba nakooma mad'uuts taayífooda naeba naal Itoopíya haayí baatagagaatsa madama ebagots najal mame mazhaç aya etíifaga tso.

Neeba na etíga namafagaak'wa Eekaalaango mазееç maízhats mas'faga alamamaam eyaal eba etafagagaak'wa.

Eyaatsen nagw janda awotanaango ats mas'faga gots kas'eebaane bagafagagaaç mad'utsa etíkalaga taayífooda neeba etíga namafagaak'wa.

Kas'ee badaga eyaan kamab'aandak'w mad'utsa etawotaga ebaane mac'masfaga baapaangaatsa, mas' faga ankwa mазееç maízhatsama nook matsuwa kamasfaga nookamakuluem nogwa meefatsela baapan gaats tso.

Maç'arak'oma metaam malak'otsema kamagamaama

1. Eetíga níll çamaala k'otsama çangasha etíga nala kagaca emada çama kalaja kotakoma emakowa mada çama kalaja "puta".

A. mad'uuts taayífooda namазееç maízhats masfaga daad'aak'w b'aga

B. Taayífooda makala ac'agaango maac'agasáma.

Cí. Mad'uts Taayífood kaandogw metaam etíígaagamígíll kagookats tso.

Dí. Mad'uuts taayí fooda na eba neetafaga gaak'wa bafagagaaç zanzeen tso.

E. Makala Taayífooda taayífas tso.

Kamaakotsama

- Ats yesuug baçagé looraga kaara
- Yesuug ats looraga baçagé kaara

Mankulílama

Akojagats mak'ot çangasha kamanzhíl çangashama kamac'aan mahaac macagasama namañkos çangasha.

A/ aç'íya

Dí/ máta

B/ círaña

E/ talíma

Cí/ una

Fí/ Cagwa

H/ Mak'otama

G/ looraga

2. Magoho ñgasha etííga naba kagaca kas'e badaga manacaçama zhowojash magoho ñgashama k'otaja nalooraga alaça.

A. ñga basaga dída

Bì. Basaga bac' namagaazhíga

Cí. Baísaga gashal duwa ká'éma

Dí. Ahowa daaísats duwa

E. Tugwa bacacaga parshaawí

Fì. kaca bat'ahagok'w caas'e

3. Naçangasha neetííñk'otaga naba kagaca ñkojas çangashama dajak'onaaç mañkos çangasha kamaakotsama

Kamaakotsama

B'aga. Raba, mazaza, tso

Bí. Mazeec' k'utsatséla, tso mízhítsa manc'arak'w tso.

A. B'aga mazaz raba tso

Bí. Manç'arak'w k'utsatséla mazeec' mízhítsa tso.

Mankulílama

A, Daagwé, maat'eya, bataagé, naceeña

Bí, Looraga, namk'otama bííga, ka, дума

Cí, Daambé uwa, namacala, bootaaga, níl

Mankulílama okaang

Mak'otama

A. Mad'utsa etootaga nak'weebaça lak'ojagats damadáda namas bíya,
lok'ojats naats ebaatíshaga ashook mad'utsama ahakwa

Bí. Nants ebaatíshaga Edísa angashajíl ka dagomazhaça k'otaja lok'ojat-
sanaaç níl mas magamashama. Maakusak'w ngasha (poem)

Samoogwa

Sampoogwa bíj ganaaha

B'íj mas paatuwa

Kamas baafakwça

B'íjama b'íj ganaaha

Oka baasííga dída kamazhзма

Na míís yegaatukula

Naajaha mafakeya

Díb'an kashaᅇgaazhaga

Nampúú b'íja kamaan díñíja

B'íjama bíjmaalak'otsa

Ka looraga kajalooraga

B'íj matsa kamas magamashama

Mab'ashíl magamashama metaam kamaa kotso ma

1. Kamíicagwa nab'agw maakusak'w ngasha nla mowa naba kolajak'on
malak'otsa etwotaga an nagaca naba

A, Sampoogwa makala ntseya?

B, ntseya badaga dída nabíj sampooga ?

Cí, ntsaka gota baatashagok'w amb'aṅ yída nab'ij sampoogwa ?

Dí, paatuwa makala ----- tso

E, oka baasíga díidakamamazhama atseya bíisaga ?

2. Kamíicagwa nab'ag maakusak'w ngasha çajaga maac'agasama
kaçangasha etíga nala kagaca

Kamaakotsama

Ganaaha = ganaṅa

Naanjaaha naajíṅa

Maṅkulílama

A. Matsa _____

Bí. Yekaantukula _____

Cí. dída _____

Dí. Mazhama _____

Mazhoosh ngasha (Grammar)

1. Na çangasha ka maajíç'íl ngasha etootaga naba kagaca k'otajaan maakw mac'agas çangashama.

maakotsama

Gasa = badala, kwaanc'a

Beetata = kama, beela

Mankulílama

- A. Goosha mac'agasama _____ tso
- Bí. Nakwá mac'agasama _____ tso
- Cí. Goŋwa mac'agasama _____ tso
- Dí. Cíŋka mac'agasama _____ tso
- E. lagada mac'agasama _____ tso
- Fí. Yaak'waafa mac'agasama _____ tso
- Gí. Yeebeena mac'agasama _____ tso
- Hì. Yaagoya mac'agasama _____ tso
- I. Yaamba mac'agasama _____ tso
- Jí. bad'aga mac'agasama _____ tso
- Kí. Kamsí mac'agasama _____ tso
- Lí. Shagaawa mac'agasama _____ tso
- Mí. badaanj1ala mac'agasama _____ tso
- Ní. dama mac'agasama _____ tso
- O. ñaakuwa mac'agasama _____ tso

2. Naçangasha kamaajíçíl ngasha Etííga nala kagaca k'otajaan
maahaacça ngashama.

Kamaakotsama:- Ilaguza = nneya

Oka = magaakwa

Maanzí ja = mace ja

A. Gashak'oma _____

Bí. Mab'alama _____

Cí. Maowa _____

Dí. Boŋgwa _____

Dí. Daníça _____

E. Maakoma _____

Fí. yíbaagaca _____

G. b'íj çooka _____

H. magohoja _____

I. wobatsama _____

3. Na çongasha etííga nala kagaca maíssísama malak'ojats kamafaralasa
eyaats kamat'o sa kagaca madaj ak'on magoho ngasha tso.

Kamaakotsa ma:- Kaca – Baangu daacokw kaca

Baangu dace kaca

T'ísa - T'ísa booge kataraabína kéba

T'íisa T'íisa baçínga

A, Isha _____

Ishá _____

Bí, Çííça _____

Çííça _____

Cí, B'íya _____

B'íya _____

Dí, Andíja _____

andíja _____

4. Naçangasha etííga nabaane kagaca kotajaan mac'agasama kamac'agosama kaan dajagak'w mab'aba, makus çangasha.

Kamaakotsama : uwa maac'agasama goosha

goosh goosha daaín nadaambe

Caapa maac'agasama b'ak'a

B'ak'a baangu daakode b'ak'a nasuga

A, Mañásatsa

Bí, book'a

Cí, Kama

Dí, Baambagya

E, Mashíkwa

F, Gab'ala

G, Lamuura

H, matsa

I, çaaha

J, foora

K, zarííba

L, Hoowa

M, Hoomenza

N, Damaña

5, ɕaŋgasha etootaga nabaané kagaca akojagats kamac'agasama daja

A

1. Yemaandala
2. Shuwa
3. nta
4. yeluŋga
5. Tsaatsakna
6. Dìdá
7. d'ída
8. Dagwaaha

Bí

- A. kaca
- Bí. maleek'w neya, baalíta
- Cí. yaagweya
- Dí. damaña
- E. baambaaya
- Fí. gab'ala
- Gí. yída
- Hí. shápa
- I. já
- J. naanuwa

Yaabuuzha kawodamata

Nooka nametaam moweets yaabuuzha daats kill eba kampanj damasa nooka naanjaakwa daagasak'w makal mpúú wodamata etaaísh nak'w çala etaakal kuu kulu kuukulu nagwa nabaŋgwa daad'ícats daakal eyaaba baaííga woad wodamata daakal daalak'ots nooka baaísagab'íya maíssísa aluu zanzeen daagasha kaara nooka bííraga b'aç'at ebara gasagok'w zanzeen baŋgaahagííl ara kaseeya baragaad'a cagek'w kogw kamagasak'oma yíçala kalana maadagwan maíssísa aluwa t'ooragalísee mpúú wodamata dagmŋgasaak'w ŋgash moweets yaambuuzha daagasha gwa daakolash damansak'w Ilaçama daadalak'w kamakola kuu kululu kuu kulu bala makarak'on Ilaçama maa hosan makala kuu kulu kuu klu daak'ol amoweets yaabuuzha daa d'aak'oshh nab'a b'ama daagadug kill gazííya daamocdída nooka бага dugaga ka wodamata tso.

Mazhígalaç mpuu wodamata dogaakots kakozanj maweets yaabuzha daaga kal kalaam wodamataalala daakal eyaa buuzh aakwa eyaatsan nooka bakolaga ena daatísheel awodamata aŋa tso.

Maab'ashíl magamashama metaam

Malak'otsama kama gamama

1. Maalak'otsa etííga nala kagaca kaats sa kola jak'w

A. Wodamata nooka baat'agaç mpuu yaabuuzha nts daakara ?

Bí. Wodamata na ñgash yaabuzha ats bagaa gasagaak'wa ?

Cí. Yaabuuzha nook bad'aak'ogash wodamata kogwaaba
bagadugugwa ?

Dí. wodamata eyaab bat'oga makaalash mat'oç yaabuuzha ?

E. Yaabuuzha nook daad'aak'osh wodamata mawode' damacama ?

2. Kamíjash kamaamuns ak'wa kamííjacagw naç ñgasha madajak'onaaç
maakw çangasha.

A. nab'ab'ama _____

Cí. yaabuuzha _____

Bí. B'aç'at _____

Dí. kozaja _____

Maab'ushíl magamashama mbaand mazhosh ngasha

1. Maalak'otsa etííga nala kagaca kamííja naç maala k'otsama maíc'ajak'on çangasha etííyaabasagíla

A. Nooka nametaam _____ daats kill eba kampanj damasa

Bì. Naaja naboongwa daad'acats daakal eyaaba baaííga _____ daakal daalak'ots

Cí. nooka bíiraga _____ zanzeen baangamagí ara tso.

Dí. Mpúú wodamata _____ ngash moweets yaabuuzha daagashagw

2. Kamat'owon maahaac s'ee galac'a íc'ajak'onaaç magohongasha

Kamaakotsama :- wobats duwa daawé.

Makue' duwa daawé.

Mb'al duwa daawé.

- Nala kagaca seegalac'a etakalaga mab'al mago mawéts, manjí, makuc

A. _____ b'aga erahegashaçe'.

Bí. _____ masa ac'agaaçe b'aga.

Cí. _____ hosa daapak'w.

Dí. _____ dagona barahegasha.

3. Na magoho ngosha etííga nala kagaca madaja maak'us maakus mapajak'on see galac'a

- Kamaakotsama gants b'aga ac'agaaçemazhama.

Gants s'ee galac'a.

A. Yeke mandagan dagona.

Bí. Moweets mata ala baangu.

Cí. Gashal maaças mas'a dííyaabazaç baabaç mandus masa.

Dí. Magoho b'aga daafaat nak'w gasha.

E. mpuu meya daas baa fakwça tso.

Mbas'a magasak'w sababa kaéeya

Mazíífa kaesííl dída mbaand bííc'agas'ee dída lamám teerab ka etán k'a tso. nadída alamaam nala teerab etamgasííl asa dagwébama etaank'a çen etams'ajííl as dagwebama tso.

Níagana teerab kas'ee badaga kamagaha duwa baheegash mats'a kamsa magamashama ebuugííwu namas'a magamashamá kwa bawíír agííl looraga alama bahegash gatiíga bashaç;agats b'aga kooma, bagísígíílas dagwebama bagísígíílas etamatígatsama alamam tso.

Etaank'w çan namkook'w magasak'w ngasha dagweebama babas'agash mas'a magamashama ataaána guunza nagíízha 12 ebapok'ooga duwa bííyaanzhíígaga da etam suwa dáetamíísuuts eyatsen dá metaam íícá gá ngó kazhííga da etamsuwa a kasa mas'á akalan babama kaeema kas'ee baas'íjígíílas aííla “haaç, koolaga komtukoowa alú” kams'a alw etaank'a baemaga kagoom koolaça dantsats nneya daanzhííç kams'a b'aga daalakw dá daad'aak'oosh poolíísa díífuunc'

Teerab çen kase beegasíílas dagwebama daakarak'w magamaça daad kadokoteera díígaanzhats s'eya dííos'ema dakotoor teeráb zíífa tso.

Maaçrak'oma metaam malak'otsamá kamgamama

1. Namaahulash maalak'otsa etíígá nabaá kagaca koolaja kón makola kaatssa.

A. Esííl ka zíífa zantsá dída bííc'aga ?

Bí. Nadídá alamaam wore etas'ajagalasa dagwebama ?

Cí. Duwa etas'ajagalasa dagweebama ntsa shagaawa etdaagash
kab'agama ?

Dí. Magasíílas dagweeba ntsa magaaha bataágeya?

E. Makad'ak'w magamaça ntsa magaha alama ?

2. Çangasha etííga nalá kagaca k'otajaan maakots macagasama

A, Maasajalasa _____

Gì. Dookoteera _____

Bí, Maakakashama _____

Hì. Shagaawa _____

Cí, Matakiiŋa _____

I. Daleeba _____

Dí, Magaha duwa _____

Kí. gaaf sams'a _____

E, matakoowa _____

Lí. Manzhííça _____

Maŋkolílama mbaand

Mazhosh ŋgasha (Grammar)

1. Namaatab'aç çangasha neetowotaga nabaané kágaca k'otajaan
mahaalak'w matuuça

Nílaaŋgw çangasha.

Kamaakotsama:- Mas' + musa = mas - musa

Mas' + zíífaah = mas - zíífaah

Akojats mak'otama kamaakotsama alamaa

A, dagona + ŋgafa = _____

Bí, Mas' + neya = _____

Cí mas' + bíya = _____

Dí, Caap + cagwa = _____

2. Naçangasha naetíga nala kagacá ceejatsan maatab'aç çangasha

A, Dagona

Bì, Maaç;arak'w ja

Hí, maaças mas'a

Cí, mas lagauda

I, banğashagatsa

Dí, Daafagaats

E, babák'w duwa

Fí wod máta

Gí, looraga alí

3. çangasha etootaga nabaane kagaca k'atajaga kamanç'arak'w çangasha

Kamaakotsama

- Dokoteera = Dr - Mas' magamáshama = M.M

Mañkulílama

A, Mas' tamba

Bì, loorag damagamáshama

Cí, Mas' ngasha

Dí madus mas'a

E, Caap ngafa

Fí, Eta matígatsama

A. Mañkos çangasha etííga naba kagaca k'otajaan shañat sa b'aga tso.

Kamaakotsama

- Boodaņ bakalaga "kad'ara kasuuga"

- Baagatu bakala "tsara kajaab'a"

Mankulilama

- A. Ats bakadaga bakalaga balak'ogatsa ?
- Bí. Asagaan ngaaye bakalaga baabu kaara ?
- Cí. Eyaab bííoga daweebuwa bakalaga ?
- Dí. Nagwaaba ama bakalaga balak'ogatsa ?
- E. Auwíya bakalaga naaré looraga .
- Fí. Bakalaga áyeduman wé tsagwa kamítsa ?

Manç'arak'w mab'al ngasha (Note)

Shook mantugasama

1. Mahaalak'w matúça (ገዑስ ጭረስ)

- Shook matugusa shook bane matugusa. Etabíígaad'aak'ogaç çangasha eta c'aga mac'agasama namaahon s'aç Çangashama.

Kamaakotsama

- K'ob'íts-máta
- Saa-alu

2, Matugasama (አንድ ነጥብ)

- Matugasama batab'agats b'aga kámb'alats mak'ot çangasha kamaa b'ashíl magma lamaana kasaat'íba (k'ogísh lamaana) Kámaab'ashíl magma gomç'arash makarr mak'ota

Kamaakotsama

- M.M = Mas' magamáshama
- B.G = Beneeshaangul Gumuz
- 3.50 = Lámaana okanj ka saantíma maak'a
- 2.50 = lámaana mbaand kasaantíma maak'a

3, Shañat ngash b'aga (ትምህርት ጥቅስ)

- Shañat ngash b'aga ngash b'aga janda madama kama tígatsama bíík'o taga namanjos çangasha tso.

Kamaakotsama:

- Bagafaalé bakalaga “ kamoré kamaangw”
- “ taa'é kodañwa kamas nga” bakalaga ayaayu.

Matuugusa alamafarsh mangíís hílama

- Açagamaaç maac'agasa ala çangasha etabííoga “ Gasawa” ?
- Açagamaaç jínas wola shook ja etabootaga ala k'weebaça ? ngashajats s'eema kwa
- Çaganzaña kaats zantsa ka baaçaka alagash mazaña çama kasa-gumuza

Mac'Gasohawa

Baabaç jínas ja, nook bííga nagw metaam nné nneya nabaabíílama eyaatsen nook baan guurtíígaayíla, bííoga gashohawa wola maanguurtííl ja tso. Kamaanzaahaatsama:-Dííjí ha, bagoñwa, dííwa, gadéya, mííhowa, baanja, déya, shaawa - koc'ak'a shook ja etabotaga nííl gasawa tso.

gasohawa kada kabaabeçama batab'agats b'aga mmaamakwa kaguun maanja, kamadak'w mas'a, katuuga, kamagaahaats saanduk'a eyaatsen kwa kandatsa ja etabadaga ka looraga kwa bííd'abaga naatsashook ja etabootaga nííl gasohowa nala tso Eyaatsen gasohawa bagaahaagats zuba, bagarzéç mabas'aan maçéegwa maííyaana.

Nííl gasohawa baabeç çaambídamadus ílgízííya bac'aga mmaam kwa, guumba, ísha, yelaauwa, gamagwa, waagana, daaíya, zhaaa, eyaatsen kwa mata ílgízííya.

Kamgamats çaambídamaduus ílgízííyá alaa'a, b'aga dabooge na-gaandéra wola naçanneya, bíí çítaga baabeç lamaana Na'aanjíha naal-zííba naebakwa gasohowa batsaga kamatéé Alaa'a kwa kas'ee, bíín ç'arga kamadak'w mas'a eyaatsen kamagaahaats dau meta metaam naban wola nacagw maç'arama makow makokon ja jenda eyaatsen kwa,

b'aga bíífoogwa buuta ka míítsa wola kacaṅá kas'ee badaga elá nook batsá agasohwa kamatéè, çaambídamadus ílgízííya bíítsaga kamabowa kamabowa eyaatsen bííteega kwa naatsaṅ.

Kas'ee badagá éélá, kamateets manas maafunc'akwa alaa'á naban ja etabííç'arga makokon ja nook kamaç'arauwá maa'eesha bagama makaalashan matííshaak'wa, easohawa mabas'aan magíísaak'wa mazeeçen maanja eyaatsen mataa'a kozoṅwa alab'aga ala dagaahá baapaṅgaatsa.

Maaç'ark'oma metaam:- malak'otsama

Maangamíí lama

1. Yííc'ajak'os ṅgasha etabííga alageca alaa'a

Kamaanzaahaatsama :- Çaambídamaduus ílgízííya bíítságá kambowa

Kas'ee ntsaka 1. _____

2. _____

1. Kas'ee bíífogwa gasohaw bííç'arga ja bííyaanzçígaga gomíísha

2. B'aga metametaam kas'ee bííṅshagak'w mmaam

A, Na'aanjha naalzííba gasohawa batsaga kamakara naebakwa.

Kas'ee ntsaka kwa?

1. _____

2. _____

Bí, Ja maatab'atsa bíjaga kab'aga, kas'ee ntsaka kaw, naja bííkaalagash

mad'ab-wola mada k'w

1. _____

2. _____

3. _____

2. Daja kamaafuunc'atsa mbaand, mbaand koljak'w naaḥ maalak'otsa etabííga alagaca alaa'á eyaal ḥamanj'ota etabíínk'otaga njk'otajaanaaḥ, ngashajatsanaaḥ kwa.

A, Gasohawa makala ntsaka ?

Bí, ngashájats shook (jínas) ja jaajenda etabííkoga manj'otuwaan níílaangwḥemanj k'ota etabootaga naeebaḥa

Cí, ngashajats meta metaam maatab'atsa etabííd'abaga nagasohawa

Dí, Ntsaka maatab'atsa etabíí d'abaga naḥaambídamaduus ílgízííya ?

E, ngashajats mbaand ndowa etabííkakaalagash magarzeeḥ matee ga-sawa etabíínk'otagaan naḥamanj'ota naal geca nala.

Maaḥ'ark'oma mbaand mazhosh ngasha

Daambaja masaandatsama ḥaganzaḥa etaaḥagamaḥ nasa gumuz na-maaḥ'ark'oma mbaand ka maaḥ'ark'oma okaang naamaaḥ'ark'oma nzaaḥ nala magamuuḥ ḥaganzaḥa nasa gumuza nabala kaats eebala (100-1000) manj'otama maos'eema kwa kamaanzaahaatsama.

Sagumuz

Kaḥaganzaḥa

Kaḥasa

100

bála metaam

200

bála mbaand

300

bála okaang

1000

eebala metaam

Dajak'w wola daja maalak'otsa alagecaba eyaal maanzaahaatsama etabííḥagá alamb'a alaa'a.

1. Kaçeganzaña

Kaçasa

A. 500 _____

Bí. _____

Cí. 620

Dí. _____

E. 515

bálamaaç'eya ka'aatser

bála tsíitsabaand kaaatser

Nak'oma

Mbaand

Maaç'ark'oma okaang mangasha

1. ngashajats meta metaam nashook ja naaba bíí cacaga b'aga tugwa etabíígashan.
2. Mapeeç ja eyaaba bat'ooga maanzhaayíla kanneya, lak'ojahats etamatígats saáíns k'oweeba ngashajatsanaaç kamamazhaça namas' magamashama

Mát'osh mangashílama

1. Shook matalíígazíya emagamaja nga shajats
2. Eba makala ntse ntse ?

Bokwa kooya

- Bokwaa koya nashook matalígízya etaand'nak'wa aya eyaatsen baabak'oma kamaanda gon matalí gízíya tso. B'ugoma kab'ab'ama nala níata maahaacama Eeyaatsenkwa bokwaakoya cagoma mab'ab'alama noka badaga emaahaacama b'íima magohoma k'ocago maakwa kamafalashan mataba nak'w aya mankotash ama.

Bokaakaya kabaabaç emaatashak'on anjañaalama nak'w aya balamadaanna çanneya ab'a ç'atagaatsa çe naokabatabaga nak'w aya bak'omac'agok'w b'íima óíina egadanáaja da nak'w aya tso bookwa kwot damasaalama yíd ça gozíya etaap nas aya kahoomas k'osamakwa daagan çarak'w gzíya daasa tso. Shook bokwaa koya mawtatsama maahík'oma, mawetsama, mpuuma tso. Bokwaa kwoya nagobíishaga nasaasama naoka bad'ad;agok'w yí damaakwa bagasharabagaka yídama nak'w aya naoka bin d'aga wod bokwaa kwoya bangashagíll samá bakalaga hoo-hoo-hoo tso.

Maab'ushíl magamashama metaam

Malak'otsa kamagamama

1 Çangasha etíga nala kagaca maííjacagw namaaç' arak'w malak'ots çangashama emada çama kalaja kotakoma emakowa mada çamaakwa kalaja puta

A. Bo kwa akwoya namatalígítíya metaam tso

Bí. Bokwa akoya cagoma mab'ab'alama tso

Cí. Bokwa akoya k'oca goma maḅkotashama tso

Dí. Mootats bokwa akwoya Atsa okaang tso.

E. Bokwa akwoya damasaalama yíd çagízíyaa ngo

F. Gomíísh bokwaa koya nasaasama tso

2. Maalak'otsa etííga nala kagaca madaja mbaand mbaand maííjaca go-naaç malak'ojats maçarak'w ngasha ma kolajak'w

A. Bokwaa kwoya cagoma eyaab bawotagaatsa?

Bí. Bokwaa kwoya kababa çama ants nts baatasha gok'wanjana lama ?

Cí. Shok bokwaa kwoya ngashajats ?

Dí. Bokwaa kwoya naoka bata бага nak'wa aya eyaab bat'oga b'ííma ?

E. Bokwaa kwoya damasa ala ma ntsakaaha ?

F. Bokwaa kwoya gomííshaalama nagwaaba ?

Maab'ushíl magamashama mbaand

Mazhosh ngasha

1. Madaja mbaond mbaond mataája çangash madajak'on maazabar bat ngasha

Kamaakotsam

Çangasha	Maanjíçíl ngasha
Gaasíya	Noka baasíga, emasíya

	Çangasha	Maanjíçíl ngasha
A	Gat'aeya	
Bí	Gaalawa	
Cí	Maíisa	
Dí	Mand'a	
E	Mafama	
Fí	Mac'anama	
Gí	Maízak'oma	
H	masama	

2. Kamaamusak'wa nzaaç nzaaç madaja maanjíçíl ngasha etííga nala kagaca madájak'on magho maancíç'íl ngasha tso.

Kamaakotso madogwa

1. Nokabakala ga dogura

2. Nok baahogasmadogwa

3. Eeba kala badagugwa

A. Masama

E. Maçalak'waya

Bí. malak'otslooraga

F. mash bata

Cí. Mak'anara

Gí. síik'w

Dí. Masanga

Díída kak'wébama

Madúguk'w díídá naats k'wéba nametaam gasheelamá kagantsamá bac'aga k'wéba makaala dá etííga namdanja k'w k'wé ba koomá eta dagá tao.

Makala éba da etíooaga gazazamúsa kooma maatab'arsa kagadéesa dá etíídaga kooma tso. Díída kadagweebama kadams'eebama, ka maaças mas'éebama, kadamas'eebama, kamaaças magamashama, kak'a-beeleya alamaam mas'amagamas hama, manda godeesa alamaam ka zíífa alamaam bagatsagá kooc'ak'á ék'webamaamam tso.

Kaduwa kametaam kamííya émgahagá ak'weebama da kooma madamá mafaalash. eyatsén duwá metaam emáfagagaak'w eemaííya gantsa da ak'wébamaam duwabaá kíílakóma madada kadagwébamá kwa mafaalashango maab'alak'ats dá metaam magaha mootats dúb'aga etateegatsa baabaça dá tso. Nammaa kwe metaam metaam mangasha gwííl

Naleeba naleeba etííga fíídííwá kammas'a mafa k'oma, s;oola c'aata, suujáara /ek'upuulá/ k'uumaara/ maatí d'ííngasa, baa ndííla, maatíteenasa, jootíína, karaaboola baabaçamá kooc'aká tso.

Nams'a magamashama shuuka díídá etaafííga dá baá makok'w mad'a-ak'ómá kamazha zeen mahatats natíganama tso.

Dugashalá metaam ebasagá c'aata, ebařaga, s'oola ebaa puulaga suu-jaara kammaatí k'uumára mateya alamá basiígák'wa kas'ee aha na-shooka daa nabaá maaha taats paapaŋgaats kaaçatso.

Kamííya gaashaal nak'wéba kamfalaashan mafagak'w ílak'wéba kamfalaashan mafagak'w ílak'omaam mada maga hadá baapangaha maííya baala madaan kaats ílak'ómaam kadagwee bamaam kwa gashelama mataaé tso kasee ntsé bága ka mdada metaama maííya gashal bagaa pangaa tso.

Kas'ee aha díída emkalaja díílá kab'aga yííla kaeeníla fagalak'w ébala kalakoula mahaafats nagantsa tso.

MAAÇEERAK'OOMA metaam

1, Ka maahulas hama malak'wtsama naçamak'u ta naba çangasha etamda ka laja kotakoma etambas'a mada kaloja puta tso.

A, Mafagaa k'wa naatsa k'wéba metaam atsa gantsama batseegatsa tso

Bí, K'wéba makala gazaza muusa maíísha ka gadeésa koomá bagatsá tso.

Cí, Kaduub'aga metaam kamííya mángahaça alak'wéba apaņņango.

Dí, Díída dá etamteets b'aga nak'wéba maha taatsa nabagama

Ápaņņaatsaņņo.

E, Nak'wéba nak'wéba nabaabak'w éba fíísí yaala wala fíílama mawíírama

kadíída gasha lama batseégatsa tso.

Fí, Mafak'w s'oola gashaalama madama akáadagííláņņo maíík'wa

G, Gaashala koomá kadíída yídabaas'ak'aná keetam cees ndowa kadíída.

Hí, Maííya gaasheel nak'wéba kadíída b'aga maam, gasaanzá alamaam, kats mafagaak'wa tso. Maatab'ats çan apaņņango

I, Emagaha amííya kadíída katsa íílak'óma am tso.

J, Dúb'aga etamfagash mafagaak'wa emgask'w koozon daanfagá tso.

Maab'uushíílama mbaand

Mazhoosh ngashá

1, Madá kamaahóos'atsa nzaaç nzaaç k'oota çà maŋkoos çangasha etabas'agá mac'á mamafashak'w mazhoosh matuugosama.

Maanzaatsama:-

“Yad baduugógwa” nga basaga kamsa maga masha ma Yada basaga nga baduugogá kama magamasha ma makala éyalabaá gasaanzama maanííçíl ngasha bííoga tso.

A, Maandagoon Éejal dúwa

Bí, Gaangahaíla duwa namgama shama mazhíígama

Cí, looraga malal'ots maheesh malak'ots Egadu tso.

Dí, Gasheel Hodak'o bada gwébama baheegasha

E, Metaam kams'a magamashama ataango ebakwákwe.

2, Kamdá mbaand mbaand madaíak'w naçasa magongosha.

A, K'owéba _____

Bí, Gazaza muusa _____

Cí, Gadeesa _____

Dí, Dagweeba _____

E, Gaantsa dá _____

F, Maííya gasheel _____

G, Mafagaak'wa _____

H, magahama _____

I, mafak'ooma _____

Jí, Makoomaad'acatsama _____

I, mafak'ooma _____

Jí, Makoomaad'acatsama _____

Maab'uushíílama okaanya

Níamaala k'ootsa naba tséejatsan kootakow çama ats metaam tso.

1, Gazaza musa makala _____

A, Ja B, looraga C, b;aga D, A ka C

2, Ambalagatsa ngo _ A, Etamfalashama Bí, Etambas'a mafalash

ílík'oma

Cí Etamaçama Dí, kooma

3. Dá etateegatsa díída nak'wéba _____ tso.

A, mas c'aata Bí, gaasí maatí tee níisa

Cí. Galak'wa D, kooma

4, matsa kamas'a magamashamá _____ tso.

A/ Bafaagagak'w b'ag

Bí\ Bakoolagok'w b'aga kadíída

Cí/ geents gadeesa

Dí/ Bí kací E/ kooma tso.

5. Gazaza musa nak'weeba _____ baapanyaatsa

A/ Mako mazeema

Bí/ Mashanmá mataé

Cí/ Maakaka shama

Dí/ Manç'arashama

Mankulilama okaang mak'otama

Mançarak'w mabal ngasha (Note)

Janas mankos çangasha (Types of sentences)

Mankos çangasha namazhoosh motatsa alamaam s'eeya

1, Mankos çangash maalak'otsa (?)

Etabac'aga maalak'ots çangasha nıla mankos çangasha etabaac' shanät maalak'otsa kago mak'ota tso (?)

Kamaakotsama

Çangash mauak'otsa: Atseya, ntseya

Kogwaab, nagwaab, shookaab. Jalants (maanjaats) ?

- Kas'eyaats baak bas'aga mad'a kásuga ?

- Nagwaab duweebuwa ?

2 ngash gárba / mankos çangash ngash gárba

* Mankos çangasha etaatíshagak'w mankos gírba kamaadada metaam
kagomaç'arashama acana shanät mashagwa (!)

3. Mankos mafagaç ngash sa (ሀታታዊ ዐ/ነር)

Níl mankos çangasha da etadaga etama bangashagatsa.

Kamaakotsam:-

- Taagamät namalok'ots looraga bííga

- Duwa basaga kohow bac'a

Matuugusa alamaat'oosh mangashíflama

- Mazeç ngasha makala ntsaka ?
- Ntsaka baaçadagaam kamazéç ngasha ?

Kamazéç ngasha etabííngashats kab'aga ntsaka magaahaama etaaçad'abaga, eyaatsen kwa manasama etaaçad'abaga kamanda kamaafunc'atsa ngashíjl

- Madamadadá eyaal ngashama magaahaama wola manasama ?

Maanduk'wwtsa (maanzhííl k'uunzá)

B'aga metaam etabíío s'eema baaguk'w b'aga etaíish namaahaalak'w duueba nametaam eyaatsen b'aga etakómagamaç eyaatsen kwa etaza-baahá baaguk'w bac'agá duwa duu-guunza metaam kaduu dogona metaam

Baaguuk'w be hégash mand'á kamada madada muudagokw kas'ee badagá cagwema ba kaalash maamííya eyaatsen kwa maçííña kasee badaga eelá akaala shaanğa matsa kogw b'aga bíis'agaak'wa naaanjha nametaam beets kamas' bííya bee kangashats maat'ííns'ak'wa alama kaetabííya, eyaatsen etabííya kwa beekokodak'w bííya etamaçee'ets cagwa.

Etabííya kwa beekangashats eyaaba mat'oowa mandatsa kabííya anja eyaatsen nakamandatsa alama nabanğwa kamakaala shan mat'ootsama nagw makwa yíida madats mat'ootsan beekangashatsá eet'oocagonaanğwa.

Baaguk'w beed' kamas'a alamá, beekandats kabííya aná kwa eyaats bíkangashagatsa naanjá nabaŋgwa beets kamas' anza, eyaats beed' kamas' anza, duuma yeedeya beetaa'a bííya aná beetaŋk'w eyaats beetaŋk'w beefaata kwa Eyaats beekolee aBaaguk'w namas' anzá, beed'abak'w duuma namaocíílak'wa nanneya kamad'aak'osh k'aac'k'aac'a alabííya naelama Baaguk'w kwa, beeluungwa eyaatsen b'aga damaaçes mas'a alama kwa bííyaabeeye bíítaa'a yeedeya kamas' bííya kas'ee beeyaad'abats abííya beekaalash msha kwa.

Baaguk'w beekalá “kas'ee barkoga mahulash ŋgasha etabeengashats etabííya kaará baaraanzhíígaga duwa alam kaats da etabardaga kaats elama “Bénkal muudagok beemaandak'w aatsa tso.

Maaç'ark'oma metaam malak'otsama maangamíílama

1. Kamaayírama kaçemaŋk'ota etabííŋk'ota koljak'w naaç maalak'otsa kamakala “Kotakoma wola “puta”

A, WaaBaaguk'w b'aga etamagamaça eyaatsen kwa etazabaahá.

Bí, Etabííya aŋgashats anaanjo kaBaaguk'w lafaaŋ mandatsa kabííya.

Cí, WaaBaaguk'w kadá beekaandak'w aatsá kas'ee beshak'w etabííya duuma nabá koljak'w kamaayírma kaçe maŋk'ota etabííŋkotá.

A, Kas'ee ntsaka beekat'ee wola beeka íís'aak'w waaBaaguk'w kamad'á

kaílç бага ?

Bí, WaaBaaguk'w beehulash ŋgashá etabé kangashats etabííya ka'aanjaaç ?

Cí, WaaBaaguk'w ntseekal bee kamaandak'w waatsá ? wola (Bekaanzííl k'uunzama) ?

3. Naçengasha etabííçaga alageca alaa'anjk'otajaan magoho ngasha

A, Maaokagwa

Cí, Maandak'waatsá

Bí, Boçíínga

Mad'aak'osh mab'ab'al ngasha

Ma hulash maanatak'wa:-

Kamad madadá metá metaam maanatak'o ma mahulashama baapanngaatsa nook makogwáma hulash maanatak'wa alamadá metaam, etaakopanga madama madama makaalagoshangwee taapanngaatsa maadama namako mazeeç maanatak'wa alamadada al-ada metaam mashañama mat'ooma makaalagosh

Kamaanzaahaatsama:- Etamardash T'e raambíina metaam, namakok'w mazeeç maanatak'wa ala tíiraafíká wola shañata alatíiraafíká, makaalash mat'oo mashañama nab'ag b'aga wola nab'agama kwa, eyaatsen kwa, duu-b'aga mashá makaalash, damac'a alab'ag manasa makaalash eyaatsen etamardash T'eraambíina namako mazeeç maanatak'wa ala Tíiraafíká, matabuuk'w namas' tamba namateetsama na'aalama tso.

Maanatak'wa ala Tííraafíka

1, Nook maaç'aríl ndow T'eraambíná mayííragwa kamb'a eyaatsen ka-gaca maaç'íírlama

2, Makok'w maasíí yáákuta nííl çaangaahá t'e raambíína

3, Nook madasha T'eraambíína mazeeç kamazeeç maanatak'oma ma-dashama Etamatígatsama, makaalash matab'anama jaajenda

maanatak'wa ala Tííraafíka kadamagamasha aluu nook kamaangaahaats ka'aama tso.

Maaç'ark'oma mbaand:- mazhosh ngasha

1. Naçangasha etabííjk'otaga alagaca alaa'a taa'aajak'on maakoma gatajak'w naaçjk'otajaanaaç makolama kwa.

1. Yemaandala:-

A, una, Bí, zhaak'eeya cí, Baambaaya Dí, Kohoma

2. Maakwaandak'oma :-

A, Mahos'ak'oma, Bí, Mañkosama, Cí, makorama Dí, AKABÍ

E, Bí ka cí

3, Maandak'waatsá

A, Matuuwa Bí, Maanzhííyíl k'uunza Cí, Maangam k'uunza

4, Maçama

A, Maak'owaaíla Bí, mataab'atsama Cí, maago zhatsama

Dí, Bí ka Cí

5, Mat'ootsama

A, Maíísha, Bí, Mat'oowíílama, Cí, mab'aas'a k'oma

2, Naçaogasha etabííjk’otaga alamaacal ngasha alaa’a taa’aajak’on
makolama tso.

1, Manzíílçama

A, Mahos’ak’oma BÍ, mateetsama

CÍ, madak’oma DÍ, A ka CÍ E, Kohoma

2, Míís’ak’oma

A, Maalootsama BÍ, mat’ak’atsama CÍ, Mashííç’atsama

3, Maandagonatsama :-

A, Maefatsama BÍ, Magaahaatsama

CÍ, Manasatsama Dì, Mashaab’atsama

4, Maagaahaayííla

A, maagísáílasa BÍ maa’oca

CÍ, maashajatsa DÍ, ma saanza

5. Mad’abama

A, Maanzhígama BÍ, Maad’íícatsama CÍ, macakama

D, A ka CÍ E, BÍ ka CÍ

6. Maanç’anama

A, Mab’ashama BÍ, Mamanama

CÍ, maçííngak’oma DÍ, kohoma

Maaç'ark'oma okaang mank'otama

1, Da etabaapangaats masíik'oma kamahulashama namac'ankonj mata, lak'ojats dagweebaça nk'otajaanaç eyaatsen lak'ojatsanaaç kamamazhaça ala maaç'ark'w mas' magamashamaa tso.

2, Kamaahans'atsa angashajíl angalajaçanaaç gatíg mankos çangasha etootaga nabaanè kagaca kámakotsa.

A, Dudagona kodunza nook bíga namaaoc yaakuta

Bí, b'aga nook biota ga namas' nga

Cí, b'aga namaafac'ak'wa nasha ja

Dí, b'aga namdash musa/hosa

E, dída nagaasíya

3. yírajíl mantuuç saanduk'a etííga nala kágaca kolajak'onaaç maalak'otsa etootaga nabaané kagaca.

Ganzaḡa	S'eeya	Gazha	Gwaats	Maac'arak 'a mas'a	Bíl
1		9	Gunza	2	Bíl 2
2	Odakafala cage	10	Gunza	4	Bíl 1
3	Baandínḡ baamát	12	Gunza	1	Bíl 5
4	Yedeegw zhaané	8	Dagona	1	Bíl 4
5	Yetaajar gaandínḡ	14	Dagona	6	Bíl 1

Etangashagats da babaç /Babáç maangashatsa

- Kamkaalájash mangashats da metaam kamadak'w makotsaaye ? Angashaiíl.
- Da etaaçagamagatsa eyaal footoograafa kamfalajash maangalbaçama kaçamama k'otaaye?

Manç'arak'w mb'al ngasha (Note)

B'aga da etasaandagatsa kandowa babaçama bííkaalagash mangashatsama Da etííga nak'uzamaam magatígatsama / mangashatsama kada etííga nala kagaca baafalagaasha ankwá.

1. Makotsa

4. Kagraafa

2. Kamoowotatsa

5. kamantuuwíl

3, kafootoografa

saanduk'a tso

Kada etíínk'otaga namowa bííkakaalagash maatíshok'w gatíga etootaga nak'unzamaam.

Maab'ashíl magamáshama metaam mak'otama

1. Makotsa etííga nala kagaca, angashajíl kolajak'onaaç makol ngashama

A, Makotsa 'A' atseeya batígagatsa ?

Bí, makots 'Bí' ntseeya bangashaagatsa ?

Cí, Makotsa 'Cí' atseeya batígagatsa? angashajats

A, Woreya etabafagagaak'w gazha alama gashal naal jaajanda ?

Bí, Wodeya etaatíshaga bíl metaama ?

Cí, Namaac'arak'w mas'a mbaand woreeya etootaga ?

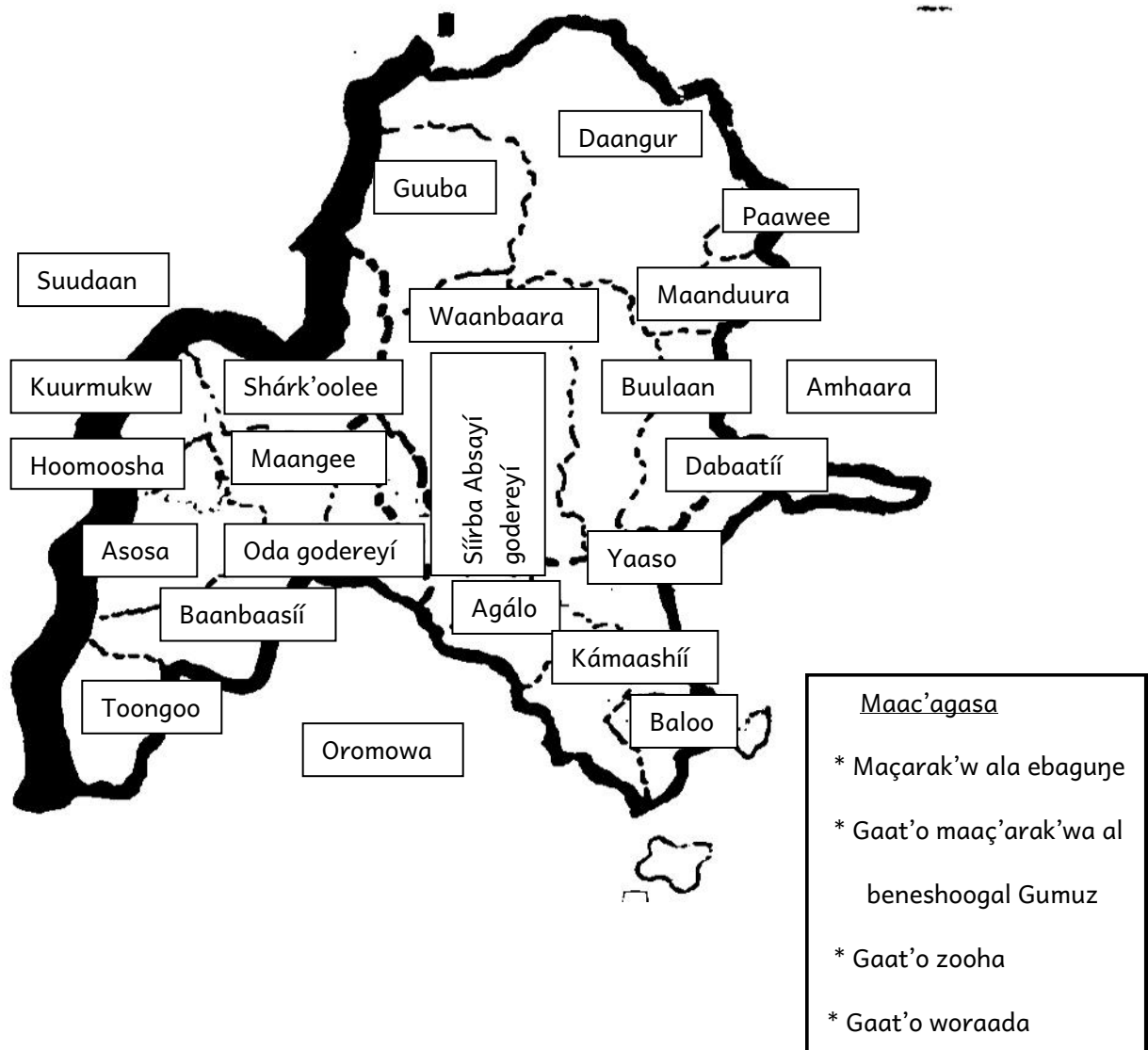
Dí, Yedeegwzha alama nzañaats ?

E, Ódakafala nzañaats baatíshaga namaaç'arak'w mas'a nzaaca ?

Fí, Teraab gunzaaye wola dagona ? gazha alama kwa nzañaatsa ?

Gí, Wodewya etabaahaalagaak'w gazha alama zanzeena naal jaajanda ?

Larta Ala ban eshaagul Gumuz

Maab'ushilama okaang mangasha

1. Maalak'otsa ettiíga nala kagaca kamiír karata mangashajiíl

Makolajak'onaaç makolama.

A, Beneshaagul Gumuz eba etagaaraga kagaca woraya ?

Bí, Beneshaagul Gumuz eba etagaaraga kogw líma Abaya ?

Cí, Gobíí dagats mantuça kawobatsama kaab eba bagaaííraga ?

Dí, Woombara kaab zoonaa bagaaííraga ?

E, Maç'aríll mantuçama Atseya baahañgogwa mangashatsama ?

2, Karat mas' magamashama alaça makotsama kill maç'arak'w mas

magamashama manga sha jats kamama zhaça.

Matugus mangashílama

- Maangashílama makala atseyaana ?
- Kamat'ó mangashílada atseya baabangaatsa ?
- Mat'ó mangashíl da aja gamagaaç ?

Angashílalana

H.I.V Atseyaana ?

H.I.V makala shook vaaíreesa tso. H.I.V mb'ab'al çangashama tso. Malak'ots mb'ab'alngashamaakwa makala hoamaan hímono dífishenesy vaaíres naetíikalaga nangash Inígalíziya okaang masík'w çasa tso. Ee-mac'a gogos kasagumuza mad'uuts etalets garaba eta agaaraç mad'uuts níll bac' b'agab'aga et'íoga vaaíresa tso.

Vaaíresiya níllama kemíikacua etíoga Dí, Een , E (DHA) wola Ar Een E (RHA) bac'aga tso. Dí Een Eek as'ee Ilak'amaam Ar, Een madama makaalash Ar Een Ee çen madugok'w prootíniya madak'wa çen madama makaalash çe tso.

H.I.V zanzeen duduma etíiko maganots ka Ilaça naana etíigagama-gatsa kaats Elakatíro maakaraas koopa taan galetso kamaakoroos koopa jaajanda çen Ifalagash çemagamatsama Ee vaaíreesaa jaaíanda níll bee b'ugob'aga aheegashaago maíísha gobakaalagash níll maaha taangaleya tso.

Maab'ushíl magamashama metaam

Malak'otsama kamagamama

1, Magongasha etííga nalakagaca emalak'otsa çangasha emad çama kalaja

kotakoma emakwa amada çamaaywa kalaja puta

A, H.I.V makala vaaíres etsbaataae madutsa tso.

Bí, H.I.V kamaaíkírosakopa kooma bííga gamagatsa

Cí, H.I.V nada nakooma bakaalagash maíísha tso.

Dí, Eí, Een. Ee Ar Een madama makaalash

E, Ar Een Ee porotíínaya madama makaalash

Maab'ushíl ma mbaand

1. Nala kagaca mazarííl çangasha mangasha jatsan naça ngashama kamaamunsaja gok'w mangasha jíl kamamazhaça tso.

Komaakotsama :- Sabará

k'oweba banasagatsa

Gobaabazagaç mbeya Yídama

Magaatsk'owebaka

Magaats b'ugb'aga banasa gaatsa tso

Komaakotsama :- Sabará

- k'oweba banasagatsa
- Gobaabazagaç mbeya Yídama
- Magaatsk'owebaka
- Magaats b'ugb'aga banasa gaatsa tso

A, AIdsa

B, Damasa

Cí, Spoorta

D

- kagunmanja badaga
- Bagarazagaç maacacarash nneeya ba gaaraga mash zubá
- Kamasaanjala eyaatsen baadogonagats k'oweba

E.

- Eebííc'agok'on zuba baacacegííla Naplaastíka madama
- bííkaalagash Yída kas'eeIbk'oma eyaatse
- Komamazhama bííyaasííga

F.

- Eeta zeegaç malaak'wa nak'oweba
- Etamagaaraç gantsa
- b'agaala eba metaam

2. Nala kagaca çangasha nzaaç emashalatsama bowotagaana naaça çangasha etaagakomaakoga wola maahaacalama ceejatsan.

1. A, Baratakwaana	Bí, balaandura	Cí, lomaana	Dí, Lamooza
2. A, faahaza	Bí, Naanuwa	Cí, wodmusá	Dí, Bagalá
3. A, Oka	Bí, mea	Cí, mata	D, ñaawa
4. A, oka	Bí, b'íja	Cí, nneya	Dí, bíizha
5. A, Daafa	Bí kwanca	Cí, taak'a	Dí, Opá
6. A, Ilgáca	Bí kondonwa	Cí, eyaaya	Dí, babak'waya

3. Nalakagaca na çangasha etiít'ogaañ manzaríll gasaanzama bagaçaga tso kas'eeyaañ mazaaríll gasaamza etagaaraga madajak'w kama taga-jats kamamazhaça níll mas'maç'arak'oma.

Maangashílmatusama

- Maangashílda makala nataas dametaam b'aga metaam wola nam-baand kamb'a etiíga ndowa etiígaazhíígíl gasaanzaalamaam tso.
- Maangashíl da etamacees maangashíla damangashílama ka damaat'olas'eya bac'aga tso.
- Maangashíla da makala b'aga metaam Eebañ gashaga jaajand maat'oowíl s'eya nangasha alama bííd'aak'ogashan mb'ab'al ngasha bíílak'ogatsa tso.
- Nok maan gashílama kamazeeç gab'as'anama mangashatsama baapan gaatsa.
- Maagashíl da malak'ots maan gashíl matugusama malak'otsama kama gamama kasa kagashalama balamat'o waan man gashuts gasaanza alamaam tso.
- Namaç'arashama bala maahowaa san mangashatsa alamaam malak'otsa maalak'otsa ma kaalushan makol makola tso.

1. b'aga etaad'aak'w a H.I.V maakakashama apangaatsaay ?
eyaab ? lak'ojats b'aga dagaaha eyaatsen damagamash da
nk'otajeenaag tso.
2. H.I.V eyaab baakaalagaash magarazaçama ? kamaamus'ak'w ma-
ak'us kamalak'ots dagaah ata kamañ gashajatsanaag kamamazha
ça tso.

Kamaakotsama:- çama, etíísaga, Manama, etíísara k'agok'w, maízama

Bartakwaan tso

Maandíríma

A, Eetíyaaceegííla, etagaaragaç damaka oka _____ tso.

Bí, Mpaçja etadaga, etapagaçama, etííb'ac'aga, etííc'anğa bíífaga ayema
_____ tso

Cí, jísama, maasakota (maabohashama) ílak'oma etac'aga etíígashan
ab'aga _____ tso.

Dí, Mpaçja, etíísagataahama, Eetííc'angok'w etíís'arak'agok'w, manama,
_____ tso.

E, nabeya nashaara etíídaga etíígantsaga , etagaaragaç daa nacagwa,
_____ tso.

F, etíígaats, nabeya kapalaastíka etíífcagíl etííc'agok' on azuba
bííyaasígaka cogwa _____ tso.

Maab'ushílama okaang:- mangasha

- etamandats kamatugus maangashílama ngashama baaçagaasha tso. namangashílama etííga nala kagaca maíraja maalak'otsama ma da-jak'onaaç matagatsanaaç kamamazhaça.

Maaçí çaatça (maanzhaayíla)

Anjhaama ç'aook, okamaakwa waas'ííla Ebama baabak'w eba kamaashí puubee bííyaad'ab kamazhama alook dída etabíío s'eema Baamaanja eeonaan s'ema ee'es'e maahesha ka makalá “ maanjur” puubee mazhíígííl dída etamahesh mas magamashama eyaatsen kwa mazhígat-sama namas' eyaatsen magamashama datamaama kwa maa maalaan-datsama eyaatsen bíífagagak'w anákwa kamako zaŋama maanjur eta-mant'eeç b'aga wola etaputa, eyaatsen babac'agash mas' magamashama kwa Eyaats bííyaad'aba kwa bííyaalak'ots daangaŋa.

Puubee:- Eyaaba baazhígage maanjur gashamaaç baaííga ?

Maanjur:- Kaf puubee gashaamaaç baaííga? Ara fine barííga

Puubee:-Naambac'ash shook daangaŋa shook alaa'a kaara

Magaahaama tso eyaatsen naamalak'ots ara
kamaangamak'w daangaŋa gashaama

Maanjur:- Gat'at'a !! am nookwaaba kamaanzhaayííla ?

Puubee :- Maanzhaayííla ekamateets gadeesa ara paŋaago Bakadanaa kwa amá nookaabá kamabac'aash maa'ooc bee k'wa eyaatsen matsíínk'w yíírá nas'eeuu eyaal gaafa ?

Maanjur :- Gat'at'a ntsa kalaga !! Eyaaluu gízha alam kohoma kamad'uuts ak'om kaçamñk'ot looraga eyaatsen maç'ark'w beek'oma kamab'ab'alamaaç ?

Puubee:- Ebaandaga eelá dagweebu íngashaango kalaamaaç ? Zííyaala bac'agash mas' magamaça, baadaga etamad'ats nneya nííl ebaaç ?

Maanjur :- Baabuu etamagamama kas'eebadaga an gashaango maga maça etaakalga amakwa alagat'at'a tso kas'eebadagáama noo-kaala wee ç'íírlaç mas' magamaça weed'aasagwa s'aanja

Puubee:- Maanjur shook ñgasha shook alaa'a kamiírak'w gaasíya wola baaca ígamanaango namagamaça ígamagaango maanzhaayííl nook bakadaga kamagamaç magaa haama Eyaatsen dída alamaaçes mas'a alauu mamagakw mafaga ak'wa alamaam kas'ee ntsa ka agamagaaç ?

Maanjur :- mazha bacash ara !! kamasasa eyaatsen ka'aanwa noo kamadá dagweebama makaalush ara

Puubee :- Ka'aats anjha ka'aaba ka makaalash dagweebuu amá Muudagoká ?

Maanjur :- íkalaga dagweebuu ka'aama nook makowa makaalash ílk'u kamamuucush ama namas'aaç ?

Puubee :- Amá kas'ee bakoga ñgasha aluu magaaha, eyaatsen mas'

magamaçá makowaango maatii'shats are kas'ee ebá,
maakolarshaango mangasha ka'aamá, íí kamagaahama.

Maaç'arak'oma metaam

Malak'otsama mangamiílama

1. Maalak'otsa etabííga nagaca alaa'á yíirja naçamanj'otama koljak'o
naaç Kasaça.

A, Puubee, damagamashama shook abá ?

Bí, Maanjur, dída etabac laga mootatsa shookaaba ?

Cí, Puubee, eyaaba ba kalaga bakozangá maanjura ?

2, Maalak'otsa etabííga alagacca alaa'a ayíirjaga kaçamanj'ota kol-
jak'onaaç

kamakalá "kotakoma wola puta"

A, Puubee, bala Mahesh magamaça, bahegash mashaagwa tso.

Bí, Maajur, mazhíígatsama namagamaçae ysstsen kwa damant'eeç
b'agawola araada.

Cí, Dagweeb maanjur, bííkaalagash mazeeç dída alamaam zanzen

Dí, Mant'eeç b'aga, bat'ooga dída maalaandu waatsan

Maaç'ark'oma mbaand mazhosh ngasha

1, Naçangasha natabííçaga alagaca baane taa'aajak'on maacalama

1, Etaputa

A, Gat'at'a Bí, maangafatsama Cí, Mazhigííla çama

Dí, A ka Bí E, kooma

2, Mafagaak'wa

A, Maanzhaayíla BÍ, makolja kabongwa CÍ, maíyíragwa kabongwa

3. Maangamak'oma

A, maab'as;ak'oma C, Makaalashama E, BÍ ka CÍ

Bì, Maangundak'oma DÍ, Matígatsama FÍ, A ka BÍ

4, Makozanama

A, mateetsama BÍ, Makolak'omakandowa

ci. mataba atsama Di, Ac anngo makola

Maaç'ark'oma okaang:- mangasha

Maanatak'wa alamaad'aak'w íí ngashaA,

A, Maad'aakwííl ngasha makalá, manzhííl wola maangozhak'w ngasha

alab'aga mbaand namaahaac taas ngasha tso

BÍ, Maad'aak'wííl ngasha, bac'aga b'aga etamaç'ar k'w maad'aak'wííl

taas ngasha anjá tso.

CÍ, Mahos'ak'w kotakw kotakw çangasha áha

DÍ, Kamaad'aak'wííl ngasha kotakw taas ngasha kamagaahaan

kamaad'aak'wííl lama mayíír lama baapanngaatsa.

E, Mangasha kotokw ngasha na anjha da etííçaga kamaam

F. Mangashats ngasha etabííga ní1il k'uunza zanzen bala mat'eeuwaan

1. Taas ngasha etííçaga alagaca alaa'a daja kamaafunc'atsa eyaatsaal
maanatak'oma, t'oojatsanaaç b'aga metaam kaetamaç'a rk'w ngasha
na'aañá nabongwa, haad'aak'ujíílnaaç taas ngasha aha

A, Abá magaahaama ? nazabaaha kamagamaça

Mad'uts maandaraasha

Naeebakwa, mad'uts maandaraasha namad'uts etaangamaak'w metaam tso. Na Itopíya anjha mafarsh mad'utsama íbíj namaatíish b'íj maadama nab'íj kaats b'íj beeb nook badaga eyaatsen kwa na'aanjha jíifara nab'íj k'ojíta kaats b'íj gaanbdw.

Gomísha nagw baabíizagaaç çíc'a nagw baad'aahaagas aya, namaazíyíl nneya namaahos'ak'w manas da, nak'aac'k'aac' damad'aak'osh aya - - -
- koc'k'atso.

Mad'uts maandarasha, mashajama manasama baabaçema batooga nab'ag mafagaak'wa eyaatsen nab'aga damac'a alab'aga Bat'ooga b'aga damadamadada mabas'auwaan madamadada ala maam, mafííl makark'w maaha b'aga eyaatsen malées b'agab'aga mad'uts ílk'wa, manasats Andíiya kaçamad'aahaacaca eyaatsen kwa yeedabana nab'ag dagweeba kwa lafaañ magarzeeç mad'uts maandaraasha baabeçama tso. Mmaamakwa, maces ndowa kamaad'aahasaya, maambush atsamaçee manas dá kííl howa eyaatsen magíísak'omamashííl k'aac'k'aac'a etamb'oor aya, eyaatsen kwa, nook bíizhígaga maíísats ntala wola kaahow zenazera (daamusíya) tso.

Maaç'ark'oma metaam :- Malak'otsama maañ gamíílama

1. Magoho ngasha etabootaga alagaca alaa'a ayíírjaga kaçamanj'ota

koljak'onaaç kamakala puta wola kotakoma

A, Mad'uts maandaraarsh, bakaalagash mafarshá naanjha naguun.

Bí, Jíc'a baabíizagaaç nagw maanzíí nneya.

Cí, mad'uts maandaraasha, baatíishaga namasha kwa tso

Dí maakaalaash magarzeeç mad'uts maanda raasha kamazeeç maíízhats k'weeba eyaatsen mat'oo aya makowaan maad'aahaasa tso.

2. kolajak'w kasa eyaal çamanç'ota etabííjk'otaga alamoaua baane

A, mad'uts maandaraasha shook mad'utsa shookaaba?

Bí Jíç'a nagwaaba bakaalagash maíísha eyaatsen maabíízaaç ?

Cí Mad'uts maandarasha, ntsaka mashanama bat'ooga nab'a-gab'aga ?

Dí mad'uts maandaraasha na'anjha naabeya anjha baat'oogash mad'aak'w b'aga ??

E, Kamateets maabíízaç ljíç'a ntsaka ntsaka madama baa paŋgaatsa ?

3. Na çançasha natííçega nagaca nala, ñk'otajaan magoho ñgasha

A, Maandoraasha Bí, Magíísak'oma

Cí, Maabíízaaça Dí, Mad'utsa

E, Mashanama

Maaç'ark'oma mbaand mazhish ñgasha

1. Magoho ñgasha etabííga alagaca alaa'a daja kamaagunc'atsa agamííjíl naaç mafarshama" ka "çama"

Kamaanzaahaama :- Duwa kas'ee bakoga maefííl beek'oma bafagagaaç sakuuna nííl bek'oma.

Mafarshama:- amakok'w maefííl beek'woma çema:- mafagaaç sa kuuna

Çama:- mafagaaçan sakuuna nabeek'oma

A, Yeebewá kas'ee beyíírl looraga alama zanzen bakaalash mataa'aats bííl metaam namaaç'ark'w mas' magamashama naal nzaaç

Bí, puubee, kas'eeb beko míiyírl looraga alama eyaatsen mad'a kamas' magamashama baakulígííl bííl nzaaç (bafaataga nabílnzaaç)

Cí, Yeendow, etamashííç'ats b'aga eyaatsen etamahesh gítíga kas'ee badaga, ab'aga alííleba guuj bííhegash aja tso.

D, ye kwaac'kas'ee bíít'oogaan bííya nacagoma fala, bakaalagash acogoma mabíída.

E, Damagamashama kas'ee bíínd'aga magan bííyaanç'agas jíís mas' magamashama nab'agama.

Mad'aak'osh mab'ab'al ngasha

Da metaam, kas'ee ílk'oma bac'aga, mafarshama ka çema kwa bala mac'aan mafarshama kaçema makaalashaango mííya.

Kamaanzaahaatsama:-Eyaatsa baaçagamaga naçemanj'ota
alamaandaraasha

Mafarshama :- Maad'aahaas aya, maat'ook'ots nneya, manash
k'aac'k'aac' lagazaaza

Çema :- mad'u waatsa, makok'o mand'á ka madada mashanats
b'agab'aga, mpeek'w lamaana zanzen.

Maac'agasama :- Maçes ndoma kamaad'aahaasaya, magíísa k'w
maçeek'w manas da, mandatsakazenazerawoladamusíy
eyaatsen maanzhak'w k'aac'k'aac' ídlaastííka.

Waan eba pageets namas'a magamashama baogots eyatsalootsa-gada maw mas'a nga ílooka ebadageesha kamas'a nga mmeen tso. da etamdá baemaga bíiya b'uushagíl waagan bagakooga nabangwa bakalaga kayanbago ab'ashaguwíl dá etam dagaa ara mb'a k'aras maanja gasaraar açamçan sowííl ntseekowa aara mas'aarakareç suuma amçan nç'ar kamdama bíiyagasa gíílá bíídaga bíísaga ngá ala maam tso.

Díída alaça janda mat'ooja eewayan jaanda çan eeyanbago kamaad'aak'wa lasa matsawaan kams'a magamashama bala masuwan do matagatsama kadíída madadá alaguunza ka langafa makala bala maab'ashawíílana madama kamaa taab'atsa madama maga mama.

Waan eba pageets namas'a magamashama baogots eyatsalootsagada maw mas'a nga ílooka ebadageesha kamas'a nga mmeen tso. da etamdá baemaga bíiya b'uushagíl waagan bagakooga nabangwa bakalaga kayanbago ab'ashaguwíl dá etam dagaa ara mb'a k'aras maanja gasaraar açamçan sowííl ntseekowa aara mas'aarakareç suuma amçan nç'ar kamdama bíiyagasa gíílá bíídaga bíísaga ngá ala maam tso.

Díída alaça janda mat'ooja eewayan jaanda çan eeyanbago kamaad'aak'wa lasa matsawaan kams'a magamashama bala masuwan do matagatsama kadíída madadá alaguunza ka langafa makala bala maab'ashawíílana madama kamaa taab'atsa madama maga mama.

Maaç'ark'oma okaang :- mank'ota

Maalak'otsa etabííga alagaca aha'a daja kamaafunc'atsa ngashííjilnaaç t'oojatsanaaç mafarshama, çaema, maacc'agas ama, eyaatsen kwa tígajatsanaaç Kamamazhaça alamaaç'ark'w mas' magamashama.

A, Mafarsha, çaema, maac'agasama ala H.I.V AIDSa nk'otaja ngashajatsanaaç kamamazhaça alamaaç'ark'w mas' magamashama

Maad'aak'wííl ngasha

Waagan kaduwébama kayanbagw mas'aalébamaa naAsoosa nash íínzí madama tso naoka nametaam meemaan kababa maam bíítsaga kamaawííra k'wa ka ka maashí.

Díída baa.á naça maangwa mac'ak'oosa matsa kams'a magamashama bíípanjá ebííyíiraga tsa atsa ngá koowa otanango eyatsen waagan nats goom zhííga bahadaa yanbagw Bakalaga! yanbagw! Yanbagw ntsa masagwa matsa gwaana kamasa magamashama gíísa çame atsa mansa c'agn shaaya.

Kantsa áamá áfaraga tsangowaç ! ara kaçam ntsa madara bakalaga Awaagan yaad ! am kwe duudagoona tso. aaóoga tsara eedagoonaaç bakalaga aduudagoona waagan atsa dagoon duugúnza ada guango madada nams'a aç? Aro kwa madará çe kaçam.

Ntsa bakalageya adamtígatsa má alakwa áémagatsaaç ? yaan ats gaafa madá da guunza madama kwa bootagaana díídá baa kambaandamaam bííwata na mádáak uwalasa anjaha matsa kams'a magamashama badagéesha bala masuwáan da bíítsa ga kams'a magamashama kak'oob'a tso.

Maab'ushíílama metaam

Malak'otsama kamgamamá

1, namaahulash maalak'ots alagac bane kolajak'w makol ngashama kaats

saç

A, Awyaanbogw kawaagan ntseya ?

Bí Ntsakalaga awaagan ka yaanba gwa ?

Cí. Ntsa bakalaga ayaabagw kawaagana ?

Dí, Dagweeb waagan kayaanbago koogaba bíítsaga ?

E, Yaanbagw eya bakalaga kawaagan bakalaga oetamtaga tsama?

Fí, Myanbagwo kawaagan kantsa bíígatsaga bala masuwaan dá bíígatsagá ka mas'a magamashama ?

Gí, yanbago kawaagan ebííwagííwa namsa magama sha ma ntsá bíídaga?

Hí, Etaduugogeya kams'a nga nílooka waréya ?

Maabúshíílama mbaand :Mazhoosh ngasha

1, ntabaá kagaca çangashaetíígana “A” anzazahajats kaalash “B” tso

___ A, K;wéba	1/ Goomíísha
___ B́, Magasaçama	2/ Maad’aak’wíílasa
___ Ć, Masama	3/maat’ook’osama (magasaçama)
___ D́, Maad’aak’wííl ngasha	4/ Manííta
___ E/ Maangasíílasa	5/ Maad’aak’otsa
___ F́/ Maízhííga	6/ Masak’ooma
___ G̀/ Mangahatsa	7/ mac’ok’wa

2/ Naba kagaca mankoos çangasha etííga k’ootaja nííl maanbas’íílama

- Sapoorta	- kasaanbuuna
- Kas’eebeebasá	- Gadaanba
Maeefá	- madamas’a
- mabíítsama	-Madada

A/ Mazhííga ala damgamashama _____ madama bagaagangaatsa.

B́/ Eeloorag kas’é bé wííragííla hooraga alama _____ kooma bagamaga tso.

Ć/ _____ madama kamzhígats b’agab’aga tso.

D́/ eela kaaya _____ bala mee tyuuan masada mad’uutsa mataaé tso.

E/ _____ kampak’waan ambeeya kas’eematab’ats magasak’ooma baapngatsa

F́/ Maanjuur dagweebama _____ matab’atsama baheegasha tso

G/ Baamanja b’agama _____ kaats beek’óma

Mand'aak'osha mamb'ab'alangasha

Mangashats k'uunza koota kooma /maç'eerashííla/ maab'úshílama ka-
daa kooma mak'oota wola ngíísha kootakooma maç'eershííla man-
gashats k'uunza kamaagamíílama zeen magaaha ngíísha tso. kotokow
ngashaça mangasha mangashama etaac'aga kootakooma madama emda
ngasha alalak'wa çan kas'ee íílak'wa mangashama kas'ee badaga eyat-
seen shuuda ma k'uuzampaña magamama baapngaatsa mangashats
ngasha alalash mada kooc'ak'a madama çangasha kamaa jaç'ííngasha
batagagatsa tso.

Maanzaatsama

1. Nnéya badanjagook'wa oka /maç'eerash ngasha /kootakooma/
Maííça b'aga mbas'a ngá matab'a maça ngasha alalak'wa /ngasha
alala
k'wa
2. Edíísa ac'aangó bííua etambadak'wa maç'arats ííla /kootakooma edísa
bíí
nnéya mbíída k'ooma mafaalash /ngíísha alaílak'ooma/
3. Duwa etadaga abaabama kétagalakwa dîidama kooma
etagalak'wanjo
tso. /çamá wala kootakooma/

Maab'úshíílama okang mak'ootama

1. Kamáhwlashama gasaanza etad'aak'ogashmak'oota magoongasha
çama
kakotakoma madama ngíísha alak'wa kaatsa sa daja.
 - A. Daagwa nashooka batííshaga.
 - Bí. Magama da ndá bíígamaga namgamaç.
 - Cí. Gaha kamgamaçá mad'abama maafalasha.
 - Dí. Mpaça ja kamfaga agabagaapangaats tso.
 - Fí. Duwa emkala razííga alama mfagaak'w.

Maab'ushíílama nzaaḡ makotama

1/ Etíík'otaga nasha "A" k'ootaja nash "B"

A

A. Etamwííríl loora-gaalama

Bí. Nneya baadanjaga naza oka

Cí. Kooma mad'uutsa

Dí. Madada bíhanḡ'agok'w

B'aga tso

E. kacá bamanaga

Bí

1. Gaashaal maafíísha

2. B'aga kamdada mashaḡat sama

3. Kooma mad'uutsa bííya

mac'ama

4. baadanjaga

5. bamaauííríl loora ga alama

Bamaatíísha

Maangashílama

- ngash sa makala atseeya ?
- Nangash sad a etoowotagaana ntsak a ?

Ngash sa /ሥነ ቃል/

Ngash sa makala ngasha etangashaga adoowotsagada nagasík'wa etíkaamangash gadees madada alamaam gadees mandatsa alamaam, eyaatseen etiíngashaga, keetíe'éga nook maangangwa, nook gaashíníla በሀዘን ጊዜ/ nook ganaha kaok madada bíkangashagats da alak'unzamaam adagas'aha.

Janes ngash sa.

ngash yedaagazha

gadees mb'anya

Mb'anya alook madada

Mb'any dída

Gaasí mb'any dída

Lafaan ngasha

S'íina

Mamb'ashíl magamashama metaam

1. ngash lafaaña

- Acalagaçé híya /ísha mpísama (acakaŋgo womeenza mad'ad'oha ma)
- Esaçaango amaanja kíł bamatsabá
- Duwa baabama bakoga

A. Nalafaanŋ ngasha etííga nala kagaca yíc'ajak'on maac'agas çanŋashama

namaceetsamma neetootagana

1. ŋaauwa ebaatíshaga k'owa _____

A/ Baguuga

Bí/ baísaga

Cí/ baalooga

Dí/ badeeraga

2/ Baahaayígaats é _____

A/ baas'ús'íya /baasíiyareá)

Cí/ Caapa

Bí/ Looraga

Dí/ jaaja

3/ ngashalama maaóçama makala _____ tso

A/ anŋamaayílaango

Bí/ míizhatsama

Bí/ malee'etsama

Dí/ gárba

2/ Soot'a

Mac'agasama

- Aya baacaga nak'w ç'írazha íta /damakana lamooza
- ŋga daatak'w kíłguza lamooza
- Akombaand baakos kas'é nts jaŋga

Baakakuc'aga

B/ Akojagats eyaal moá c'agajas argaca bane

- Daagon dagaandara bííd'ahaagats maary ka bangoma
- etamatíg b'aga namagaakwa
- Maandagon mas'a etaanzhígaga jasama
- Namd'a bargamagatsa namkoleeya daremats
- Kílasama bakamsan daas'íík'w daagazhas
- Mbar kohwa nash doola /ç'írazha

3, Gaasí yída /dída

A/ Tsoogwa katííla

Tsoogwa kaaya

Kaaye mababakwa

Ayaagonda ocanz naaya

D'aangulgulé koraanƙor koraanƙor

Bí/ Dááyíá néébakwa dááyíáá

Daayíá néébakwa daayíáá naak'omba ntsees dááyíá nabool
beewa Dááyíá nabool beewa dááyíá nak'omba woodama shásha
nabeewa dááyá

Daayíá nak'omba woodama shásha nabeewa Boogom hom hom
hom hom

Hólá

Nogba okagaagwa eyaatsen nak'owebe etaac' gasohowa kababaçama hola bíígaana tso b'aga etííga nak'owebe naañja madogokw bak'anga aholá kababaçamaakwa nííl matsa, nííl gofoohowa, nííl maóc (mash) bata baabaç b'aga bakaalagash mak'anama

Hala mashaña (shagaawa) nogwbataa ge, nak'w gasha, namantook gasha, níímadada, kamb'as' atsa nííl s'ees'anajatso. Gobííga ahola ka-manad'a kas'ee bíít'eegok'w kamat'o caap baya na cagwa shagaawama magarazaçma makaalush tso.

Eyaatsenn gobíígaahola ematakuwa naja emabatuwe kanneya gom-t'owuts cagwa ka ela mazeçama zanzeen magaama b'aga eta-gaat'íiraga kamak'oañ holá maííc' ka mad'uutsa tso. Mazhaañkwa ban-s'as'agííl b'agama eyaatsen baweega maaocagok'w k'unza bagaañgasa gaak'wa

Shook shañat shagaawa alá ebadaagaash kab'ag b'aga namasík'oma maatab'atsa magaçama baapañgaatsa naoka baatashagak'w gaat'ak'oma kab'ag b'aga goobak'anj ga mafaunc'ama kasííya falá tso naokbandugáts at'ak'oma nííl bac'a kog kunza fanc'ama kasííya fala na-oka naañ mand' maha emakowa maííyaan mat'o mazeçama naañ nabonjwa maab'ushííl b'ugw b'aga kamat'oma gashalama kamb'añak'w aya eyaatsen ka saamuna maefama ka añowa etaaokaala maíísatsama maab'ushííl b'ugw b'aga etaak'anja kwa mafunc'ama baapañgaats tso.

Kamakarashama etamad'uutsa añja emakwaan mantamazaak'on mazha-gatsama kog mas'bííya fala mataama baapañgaatsa.

Maab'ushílama metaam malak'otsama kamagamama

1. Maííja cagw naçangasha etíílak'otsa magoŋgasha etííga nala kagaca emada çama kalaja kotakoma emakowa mada çama kalaja puta
 - A. Hola gobííga baabaç nak'owebe etíígaan agasaohowa kagookoga tso_____
 - Bí. Hola kabaabaç goobataage shagawa kamab'as'a tsa nííl howa tso_____
 - Cí. Gobíikalaga hola bíígaana ebíínd'aga masííya cagwa baapaŋgaatsa .
 - Dí. Shaŋata etabaatagagats nab'ugb'aga etaak'aŋa aholo maweeya tso _____
 - E. B'aga etaa dash shagaawamak'aŋ hola kab'agama emakwa mantama-zaan mazhagatsama eyaatsen mataama kamas' bííya baapaŋgaatsa ____
2. Kamadaja mbaand mbaand çangasha etííga nala kagaca maakoma pa-jak'on nííl çamaalak'otsa maac'agasama paŋaja

- A. Gasohowa Cí.Matsa E. mat'eegwa
Bí. madogo D. Shagaawa

Maab'ushílama mbaand maŋk'otama

1. çá maalak'otsa etakalaga hola emalak'ojats gasaanza etaa ta-shagok'w metaam metaam maŋk'otaja mb'ab'al ŋgashama mataga-jats ka etamatagatsama alaça.

Kagamasaandatsama mb'ab'alŋgasha emad'aak'ogash
kamaŋk'ota taangale b'ala madam kamadak'w mak'otsa, kam-
dak'w çasa mad'aak'oshama baapaŋ gaatsa

Shook mank'ot looraga

Da etíík'otaga eyaal looraga babaçama tso

1. Loorag daangana
2. Loorag maalak'otsa ka
3. Loorag madada tso

1/ Loorag daangana

Nagw duweebú daatsé caaga

Namas' M.M al kamaashí

ganzɲ poosta 70

Nakamaashí

Káduweebam

Ká baangu caaga

Namas' M.M al matakala

ganzɲ pootsa

Nadaash kagw duweebam keetar hegash kábaangu caaga kamsíík'oma daanganaal raba /musa nad kaama kamalak'orats ama eyaab baaíga awotagaam gasharamaaye?/ gashaamaaye ? Ara çán nafagaak'w s'ee musa gashaama barííga/ barootaga nala nabaŋgwa da etabarangoga makala kaam naba kagaca mangashírats ats kaama.

Aɲkwa looraga naakwaangashíl alajíb wogéénaam káára nab'íja neetampé naba

Kas'e barc'aga gad'aamba yírad'ílan gashíl kámaatísha Baangu ngasha aram nabaané kamakad'arak'w musa nagaíy kaam tso.

Kadaangana

Ara Duweebíl daatse caaga

2. Loorag maalak'otsa

15/5/2003

K'amas masíík'w magamasha al kamaash

Kamaashí

Etamaalak'otsa ara Baapíu Bakwa kowe nook nardaga, da etabarlakogíla kamkarajak'on kaara kamaat'ooyíla kamzeeraç

Aɲkwa mat'oots duwa alam namas magamashama.

Nataas k'ongashama eyaats bartoogatsa, duwa alam etííoga s'eema fíñaazh baapíu kas'é bapaɲga magamáshama namas magamásh=ama alaça mataa'aja kaata alook mataa'aré kaarda alama etakaatíshagakabíl kanzaaç kamkala baralak'ogats kamshíç'atsa.

Etamaalak'otsa

Ara Baaapíu bakwaakowe komíté mas' magamashama

Ganzaɲa 18/296/03

Okama 20/03/2003

3. Loorag madada

Kábaagísh daawé

Naatsagobííga

Am madaalu etamazeeç mas'magamásha maahímíla bíílgamaga nagasík'wa etaalak'ogats baakalaga b'aga etabílamaatab'ats namazeeç mas' magamashama ala bamíína maganama etaakalaam naalak'ot kalooraɲa, maalak'otsa gashaama bakadana ka'é bameega abaajeeta etamatoougats b'aga janda natíganu naal madagwa nala eyaatsen zééç kagazh nook mac'íla baajeeta mat'ooyílatsana b'aga janda natíganu etamatab'atsam bílakalaga bílangashagats kaam

Kadaangaya alam

Gumb taagamát t'ís

Komíté mas magamashama

Mad'aak'osh mabal ngasha (Note)

Mak'ot looraga da okaang bac'aga maam kwa

- Makoyílama, ngasha gaahaat, gomç'arash ngasha
- Gatíga etaatísha gak'w alooraga bííkamañkolílan makotama baapangatsa
- Emaíya bíík'otaga keela mak'otama ekamaalak'waatsan gashíl bíígana
- Mak'ot looraga etabafagagaaçan manç'araçama madama apangaatsango
- Looraga nook bííkaragak'w mak'otama bala bííkam çashan etamak'otama aña malak'otsama kamagaahaatsama bootagaan nab'agama
- Apangaats ngo mak'otama kadaboosha etamapatskamsí.

Maabushíl magashama metaam malakótsama kamgamama

1. Maalak'otsa etííga nala kagaca angashajíl

A. Naloorag daangaña s'é etamak'otama kago elaab bíík'otaga

Bí. Looraga etíík'otaga bala bííkamatígan kaats bakaapangaats malak'otsama gashala ?

Maab'ushíl magamashama mbaand

2. K'otaja da etamakaluwa kaaça

A. K'otaja loorag daangaña kamazhaça katawotaga neeba najanda

Bí. K'otaja loorag açajaanaaç atsilíçaça lakojsanaaç

Mad'aak'osh mb'al ngasha (Note)

1, Loorag daangana loorag daangana looraga etíik'otaga keeb daçaneyya kádaleeba ká mazha adaashana kaats gobiíga etíika k'otaga loorag daangana ac'agaaçé çaganzan looraga, matuguwílama (seal) ka taas k'ong ngasha tso.

2, Loorag maalak'otsa :- looraga etak'otaga ab'aga kámas madada

kamalak'uwíl da meta metaama tso loorag maalak'otsa ka loorag daangana maahaacama namac' taas k'ongasha tso. Loorag madada çan bac'aga matuguwílama, çaganzan looraga, taas k'ongasha mootanama baapangaats.

Mak'ot loorag mas'amadada mkaala goomd'ak'oshama kamk'ot looraga janda maahacama kas'e badaga goommaaa t'ooshama çaganzanma, okama kataasama madama bataága shanjama matuugwíílam namowá nagaca ma tso.

3. Masíík'óma kamahwlashama ebíít'wamak'ust loorag:-

A. S'ee etamk'otama

Cí. baango b'aaga looraga

Bí. S'ee etamtaaáma

Dí. maaç'asamá

BÍ/ _____ _____ _____	A/ _____ _____ _____
_____ _____	
_____ CÍ/ _____ _____	

Nago, _____ _____ _____	Ka, _____ _____ _____
-------------------------------	-----------------------------

- Ebíít'o mak'ot s'ee etamçashamá ka etamtáma nabaŋga poosta

Naga _____ ala etamçashama ka _____ ala etamta aama tso

Magamashama Alamaam Etabateets mmaam

B'aga okaang, bíínak'weeba nametaam бага alaa'a kwa bííkark'w gízha alamaam kwa kamaŋk'ot looraga, kamalak'ots looraga, kas'ee bííc'ílk'wa zanzen, íkalanaaŋ “namac'ílk'okwa wola namgamasháma mad'ab maz-hííç'atsa wola maa'ocala nagw t'ísa” Eyaatsen kwa kas'ee bíígam t'ísa alaeebamaam etamahesh b'aga etamac'ílk'wa bííyaat'oosh mádá kogw t'íisa kaaŋa Eyaats bííínamad'a kogw babe k'w eba ka'aanǎ bííd'ab b'aga metaam etabííga namad'a kogw baabak'w eba ka'aanǎ namad'a kogo baaba k'w eba ka'aanǎ nííl ndowa

B'ag nzaaç alaa'a eyaats bííyoot namatsa kaeelat'ísa ka'aahá, b'aga okaang bííyaat'oosh maad'aak'wííl ŋgashá alamagama shama alamaam eyaatsen kwa shook mashííç'atsa etamad'abuwa kogw ílça eyaats bíí namaŋgashíílama bíídaash kííl gasohowa nííl gasohol awa nala kwa, bííd'ab zhakw mazaalç mash guumba nabaga naokaang damzc' ílk'wa na'aanǎ beekal “magamashama alakwa maanǎgamaayííl zííba” Akalanaaŋ kwa, “Ara, nook kamaŋkulíríl çengashá metaam, zhakwa alaa'a kamaad'aa k'waats kwa eyaatsen kamaŋkwaas eyaal wotsagada kamadáán makaalarsh mat'ooma” B'aga damagamashama mbaandaŋakwá bííkal ” t'oo yìirlaan” Aŋakwá beec'anǎ eyaatsen zhakwa beekalash maŋwaasa eyaatsen beekol kogw maííshama.

Kamaakolashama b'aga metaam kwa eyaats beegamats da etabeed mazhá anǎ beekal “Ara kwa, makaalarsh makolk'on bac'ama, makolk'on maahaama, makolk'on bema beec'eŋa, eyaats beec'éŋá da anǎ kwa beekada eyaats beekala.

B'aga etamagamashama alaokaang beekal "Aça kas'ee baaçat'ooga eelá, kas'ee badaga ara kwa, kas'ee bargamagash nac'éña etamaç maííya wola gafuuc'a kab'aga, makaalarsh mat'oo guumba alaa'á ka-çaambídadama madaagootse" mazha metaam etabííwe wola etabííd' kamaam etamaeemashama, ecíídashanaan kash ja kametaam ekalanaan "da etabaaç adaga alaa'á akuunngaak'oçee kaara, kas'ee badaga "wojee bac'ajash mabíídk'w Guumba alaá kas'ee ntsaka kwa, nook kambíídá mashak'w akwa" Bíikakal kwa "ntsa baagamaga amá tamooaha ala áGuumba etabíílgaahaa gats kaeelííla makaalash mashak'w ayííla naañá nabaŋgwa beekal íjaca gw takoora nak'wja, eyaatsen beetak'w nak'w ja gootse beekalash mabíída gootsee, jaajenda beebííd Guumba beekalash mashak'w mmaam kwa.

Maaç'ark'oma metaam:- malak'otsama

Eyaatsen maangamíílama

daja kambaand kambaand dajaanaaç maalak'otsa etabííga alagaca ala eyaal çemaŋk'ota

A. Damagamashama okaang kogwaaba bííd'á ?

Bí. Etamagamashama alagíísak'wa ntsaka beedá ?

Cí. Etamagamashama alamaakolashama ntsaka beeda ?

Dí. Mazha maangafatsama añá ntsakalga bakozanğa mmaamá ?

Eí. Etamagamashama ala maç'arshama, eyaats beec'aña beekark'w ntsaka beedaagwa ?

Fí. B'aga maangafatsama eyaaba beet'oo mabíída ?

2. Eyaatsaal çemanj'ota ayíirjaga koljak'w naaç kamakalá “Kotakoma wola “puta” eyaatsen ngashajatsanaaç kas'ee ntsaka madama kwa.

A. T'ísa alagízha aladamagamashama anjá etamagamak'oma tso.

Bí. B'aga anjá eyaats bíí-íí namad'a nííl gashohowa bííd'abak'w guumba

Cí. B'aga anjá bííkáshaga kas'ee mako masaandatsama alamaamaatso.

Maaç'ark'oma mbaand:- mazhosh nasha

1. Çengasha wola maanajíçç'íl ngasha c'agejas eyaal makaayíira kaçebanj'ota njk'otajaanç kwa.

A. Mañkwaasa

Cí. mac'eña

Bí. msha k'oma

Dí. maad'aak'wíílama

2. Anzazaahaajats çengasha etabííga nash “A” kaçengasha etabííga nash “Bí” kamaakwa alamaama.

A

Bí

1. Etamagamashama

A. maangamíílama

2. Maíyíírlama

Bí. manzhíígatsama

3. maóceela

Cí. Mac' kasha

4. Maííya

Dí. Maangozhak'oma

5. Maad'aak'wííla

E. Etaílk'wa

6. Magarzeeçama

Fí. maíísatsama

Maaç'ark'oma okaanj:- mañk'otama

- njk'otaja kamb'alama, da etaaçad'abaga naçemanj k'ota najenda eyaal, mashííç'ats ala madada, manas AIDsa lafaañ mazeç gazazamusa, njk'otaja kamb'alama lak'ojatsanaaç kamamazhaça alamaaç'ark'w mas' magamashama.

Maangashííl matagusama

- Mak'otam etaam malak'otsama wola kamaat'olas'eeya mad'a-ak'osh mb'alngasha ajafala gashaac ? eba mat'oja mad'a-ak'oshama ?
- Maahonsak'wa makala Atseyaanja ?

Maahonsak'wa

Maahonsak'wa makala b'aga dabiígash nak'oweb a nametaam, nama-akosha nametaam dabaakogaa sha, dabiíga namadadanametaam, wola dabiígo namas'maakosha nametaam namatagatsama b'aga dabiíga namagamashama, ndowa etiígat'oga maangashíl dametaam-tso. nadankwa maahunsa k'wa dabaanamac'ama bagaapanj gaatsa tsa. jaíns dabaana maahuns'ak'w maahaacama bat'ooga eyaatsen ebíyaahuns'agok'w nada nametaam metaam maç wola maazhíll gasaanza mafalush kamaakotsama b'aga nak'oweba nametaam kamadmadada, kamaac'agas maafunc'ak' wa lamaam kamaagashíla ma maahun s'ak'w baapanngaats kamaam.

Kas'eeyaanj maahunsak'wametaam kamat'oma etamacees ndowa, ka etamand'aak'osh mb'ab'al ngash kamanj'otama baapanngaatsatso

Naokamatata amaangashííla ala maahunsakwa nabonjwa damaahun-sak'wa gasamza etipanja mafarak'oma mafarak'omamakaalush.

Na maahunsak'wa emaçuuwaan njasha kamaam kamangasha mafarowok'w elamaam mangashuts gasaanza etifaragok'w maam ka-gamatabatsama kagamatab'atsama mangashutsan maçawaan kazhínggasha kamaama

Emac'awaan gasaanza etííkogok'wa mangashu tsan mat'oma çen namaç maatab'ats ngasha eyaatsen kangasha etííkogok'wa kamafarak'w elamaam maanogas tso.

Maab'ushílam metaam: malak'otsamakomagamama

1. Namaalak'otsa etííga nala kagaca emaalak'otsa etííga na-çamaalak'otsa kolajak'w kasa

A. Maahunsak'wamakala atseya madama mangashuts

Bí. Dabaan maahunsak'wa atsaya madama ngashajats

Cí. Maahunsak'wa makala naats batab'agats b'aga ?

2. Mago ngasha etííga nala kagaca eçamaalak'otsa emada çama kalaja kotakoma emakowa mada kalaja puta.

A. Maahosak'wa makala b'aga dabiígash nak'owebe nametaamçe

Bí. Maahunsak'wa dabaana agaapaŋgaatsaŋgo

Cí. Nííl maahuns'ak'wa kamaç ngash wola gasaanza mafarak'w ela kill guza

Baapaŋgaatsa.

Dí. Níl maahuns'ak'wa gasaanza etafaragats makok'oma balamadaan matab'atsama baapangaatsa.

Maab'ushílama mmbaand: mazhosh ngasha

1. Çangasha etííganaba kagaca dajak'on magoho ngasha tso.

Kamakotsama

Eetamacasndowa

A. dabaana

- Baake etamaceesn dowá níl maahunsak'wa tso

Bí. Madada

Cí. Maahunsak'wa

Dì. b'aga

E. Razaga

Fí. Makosha

2/ Çangasha etííga nala kagaca ematagatsan maahaac mac'agasama madajak'onaç magoho ngasha mataga jatsanaaç kámamazhaça

Kamaakotsama baóga Baagazíba óga daweebama

Bakalaga wé

2, aya baóga taaé aya bakala ga

A. Mac'agasa

Dí. Mapak'oma

Bí. Mac'ak'oma

E. Masísa

Cí. Maahosama

F. Maatab'atsa

3. Namaajaçííl ngasha etííga nala kagaca ka Ilak'oça kamañ gashatsama daja.

A. Maahunsak'w ngash sa (Ɔh 7-ŋh)

Bí. Maç'arash ngasha

Cí. Maceetsanama

4/ Nala kagaca magoho ngasha etacagaaç gomíísh ama kamaa hulashama ñk'otaja t'ojats.

A. etamaces ndowna maahunsak'w b'aga magamama

Bí. Nada etíít'ogats kamañgash atsama metaam metaam mañgashíílama

Cí. Da etamañgashuwíl metaam metaam mañgashatsama

Dí. Da maahunsak'wa metaam metaam gasaanza alamaam mafarak'oma
E. Dabaakogok'w ngashama mangashutsan gasaanza aramaam mat'oma
Fí. Nagasaanza etafaragats b'aga etabapanga magatab'ama magic
razaga kamañ gashaam

Maab'ushílama okaang mank'otama

A. Níllçamaalak'otsa naal maahunsak'wa da etaajagama gaana k'otaja
nalooraga alaça kamb'alama ngashajats

Bí. Maakotsb'aga dabííga namaahunsak'wa makotsama mank'otaja níll
looraga alaça

Rápooratá

Rapoorata makala da metaam etadaga b'aga ametaam wola namakosha
nametaam da etíídaga da etaako Ab'agajanda maatashak'w
etamakaalash etamadak'oma taangale maatashak'omatso gatagama
etaatasha ga kogw b'aga janda kamatab'ama wola kamatsetsama tso

Kaseeyaañ rapoorata makala da kotakoma kaçama maatashak'oma
etafaala gash tso.

Rapoorta eyaats maapañaatsama kasa wola ka mank'ota
mangashatsama mafalush tso.

Kamaakotsama :- nak'owebe spoorta etíídaga maasílyaakuta, maduga,
maam alakwa kasa eysstsen kamañk'ota mangashatsama makaalush
tso.

Kababaç na rapoorta naal sa rapoota ala mank'ota bashaab'a-
gaatsa jala,a kwa rapoorta ala mank'ota çen kaats gazha baabaçama
maísha bakaala gash masaanda tsamaakwa bíika lagasha tso.

Ganats gadeesa kamagaha gadeesa

Ganats gadeesa makala da etééd ab'aga noowtsagada etaáté ganatsa keetakologok'w b'aga namafagaak'wa kabongwa tso.

Magaha gadeesa makala kwa eteed ab'aga noowotsagada namoot manadatsa alamaam kamadada etabas'agá madá manasama etatáagé magahama namííya alamaam tso.

Ganats gadeesa eteekolok'w b'aga kabongwa nagadees gumuz maana-jík'w daagona maad'aak'w daagona bla maahawushan maashak'wa mashak'w da kamadak'a kamaanazahatsama Gumba, ísha, gamagwa ye-laauiwa - - - koc'ak'a tso Eyaatsenkwa mada kea msha ka kea mashak'wa cííŋka gaatíga 50 kíllowa kamowa, mashak'w meya, jaaja, mata, ka husa na 40 (yaanz) kamowa matí t'ííta etametaam 30 (yaok) kamowa maaéa atsílaça kamaabíta tso.

Magaha gadees alamaam çan mísha kamaahona s'ak'wa, maahesha, maatab'atsa nagaleeya, namaat'aas'ak'wa (shagaawa) namasagwa nagow metaam, gaafa kamaab'oor ŋga nook mpook'wa wola nook masha masganad'e k'os gaatíga namas' woobats b'aga (mas'k'omasaajíla) koc'ak'a tso.

Maaç'arak'oma metaam

1. namahulash maalak'otsa etíga naba kagaca lak'ojats çamak'ota

kolajakonaaç

A. Ganats gadeesa makala ntseya ?

Bí. Naganats gadeesa kamagaha gadeesa ntsa maahaca gadeesa da okaang k'otajaan.

Dí. Naganats gadeesa da nzaaç k'otajaan.

E. Nook bídaga kea masha gaatíga cííŋka anzaŋaats bídaga ?

2. Maalak'otsa etíga naba kagaca namaabís'ílama íc'asak'on çangash tso.

A. Da etataage ganatsa kab'aga ----- tso

Bí. ----- magahama namííya alamaam tso

Cí/ namada kea masha (kea mashak'wa) çamabadada etíshak'wa ____
_____, _____, ka _____ tso

E. _____ gobísaga ganad'e koa gaatíga tso.

3. Naba kagaca çangasha etíga dasa kamaanazah atsama tso.

A. Shagaawa = maat'aas'ak'w

Bí. Moota = _____

Cí. Cííŋka = _____

Dí. Maabíta = _____

E. Ganad'éya = _____

Fí. Mas'k'om saajíla = _____

Maaç'arak'oma mbaand

1. maalak'otsa etíga naba kagaca çangasha etíga na "A" ashookasa kaal "B"

<u>"A"</u>	<u>"B"</u>
___ 1, Magaha gadeesa	A, Maanajík'w dogoona
___ 2, Cííŋka	Bí, dagaacagaca
___ 3, b'da	Cí, Zíífa
___ 4, Manasgadeesa	Dí, Zíífa
___ 5, K'omasaajíla	E, Kooga

2. Namanaç'íiríl saanaduk'wa etííga naba kagaca çasa etííga nílama lak'ojats kaela gunaza wola kaela d'aç'a eyaatsen kwa namoowa ka gaca k'otajaanaç çangasha.

K	O	O	G	A				M
A		W	A	A	G	A	N	A
M	E	Y	A					S'
A			G			A	Y	A
			A	P	A	ŋ		
			W	A	A	G	A	
			A			a		

Maab'ashíl magamashama mbaand

1/ Maalak'otsa etííga nala kagac'a dajá

Kamaakotsama : func'

manfunc'ama

A/ taa'é

Cí/ dagw

Fí/ paŋ

Gí/ Ç'ar

Bí/ saandats

Dí/ k'ot

E/ Efats

Hí/ d'aamb

2/ Dá uné madama nagazha etíwotagana madama gashalama tso. Makala ela kwa da etadágá ayída nagazha alamaam dafaga emada akaaṅgaahaṅgo kas'é badaga Dafaga da etamaaraga kagazhalama madama bootagaan nab'agama tso.

3/ Gaasí ɕaṅgasha /maasíya kaɕaṅgasha

Kamanzhíl ɕása etowotaga níl mantuwlíl saanduk'a nabané kagaca da-jak'on babaɕ ɕaṅgasha

Kamaakotsama

Yíbaatígan

1. etíífaga kámbaaya
2. etíígash níl aya

kágaca

1. etíkameenagats koṅwa

Cí/ Mak'ot s'ún b'aga aṅ gashal namaat'ooshama kaats kago makad'ashama

- Mak'ot gobeeísha anjaha bíípak'wa kagízhama, emoota bashaga emaaígasha gots mak'otama bapaṅgaatsa
- Mak'ot eyááb ebeetoo mafagaak'wa
- Mak'ot bíl mas magamashama alama
- Mak'ot da eteed ab'aga aṅa
- Mak'otamanada eteed ab'aga aṅada etaṅgasagaak'ona
- Kámakád'ak'oma da etakaayíd'aga kas'un b'aga aṅa mak'otama tso baapaṅgaatsa.

Maab'ashíl magamáshama okaak

Mangasha /speaking

1. ngashajats síina alílak'oça ní mas magamáshama\
2. Lak'ojats b'aga k'otajaanaaç s'ún b'aga etíígamaga ngashajatsanaaç ní mas magamáshama

Mak'ot s'ún b'aga

Mak'ot s'ún b'aga kambaand baab'áshagaayíla

1. Súna alílak'wa
2. Kas'úna alab'aga tso

1. Nook bíík'otaga s'íina alílak'wa

A/ Mak'ot gobíipak'oga kagazhama

Bí/ Mak'ot madugok'wa alama

Cí/ Mak'ot bílmas magamashashama alama

Dí/ Mak'ot magaņa etadaga /da eteeda

E/ Mak'ot da etaangasagaak'wa /etatígagaatsa

Fí/ Mak'otama kamaahulashama

2/ Nook bíík'otaga s'íin b'aga

A, Malak'ots looraga etaņgashaga s'íin mazha /b'aga aņa

Bí/ Malak'ots b'aga etabaagam s'íin b'aga aņa gashal

Matuugusa ala maat'oosh mangashílama

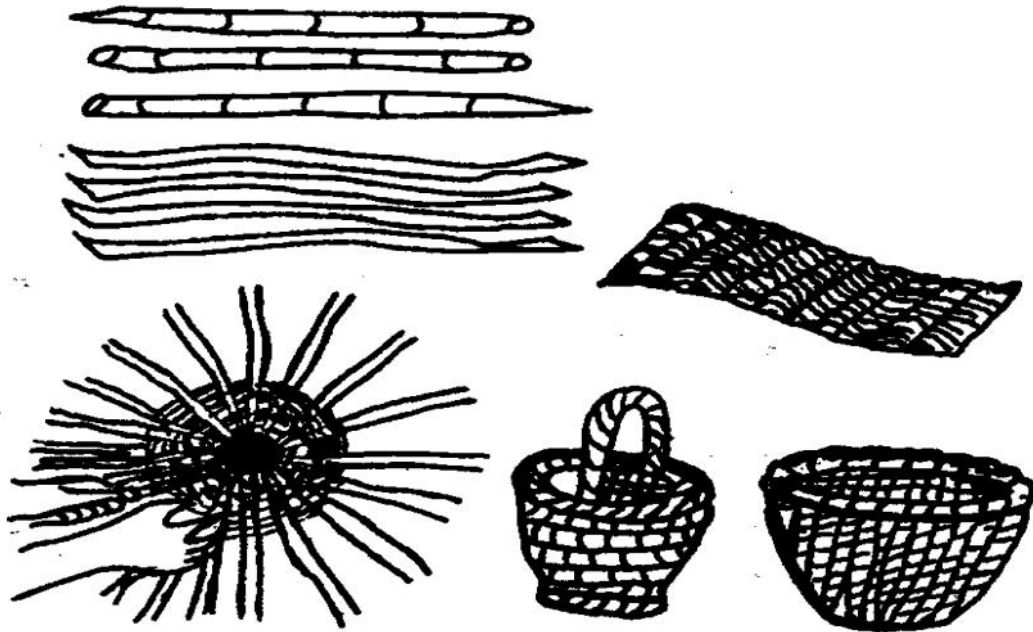
- Ntá ntsaka ntsaka, k'aac'k'aac'a etamakaalush magaahaat-sama ?
- Namas'a na'aalça aíígaan k'aac'k'aac'a etabíídagak'w nabag gab'aahaç ? Nook kamootaan ngashajats s'eemaam

Macakw kaca

Naebakwa, k'aac'k'aac'a etabíídagak'w nagab'aaha (ntá) baabeçe-maatso na k'aac'k'aac'a etabíígaahaats nabag ntawola gab'aaha bííoo kaca macakw kaca maleek'oma eyaatsen kwa, lamaana etabííkkakodaga kwa maahaalak'oma.

Kaca bíícakoga kamantuuwííl gab'aaha wola nta kamaat'oosh macakw kaca bííç'arga maanzíí moohoba (muunba) wola maleeç nta, jíkarshaçan aañ bema kak'oçama na'aañá nabañgwa, ííkaalashanaañ mab'íík'íílama nadogw k'oçama makowaan maas'ííya, eyaatsen mans'eetíílama kamaa-haahaalaçama kwa.

Na'aañá nabañgwa, masííma, manç'arts jííma nabag mabak'ííl nta na'aañá nabañgwa, eyaatsen matuuguma naaya masíí nta kajííma etabíí ç'argatsaahá kwa cagwa metaam. Eyaatsen naats anjha etabakaañgagats ka'aañá maceetsama nííl aya makaiísha nas aya, nash baabak'w já nas aya, nosh boowa, eyaatsen kwa, naats nagw bííd'ab masaajííla maííla maíísha

macakoma namakarshama, maayííç'ak'w kaça etabííçakwa aná tso.

Maaç'ark'oma metaam:- malak'otsama kamaangamíílama

1. Mazhosh ngasha etabootaga alagaca alaa'a ayíírjaga kaçe manj'otamá koljak'w naaç makola kamakal "kotakoma" wola puta"
 - A. Naebakwa, k'aac'k'aac' mas'a etabíígaahaagats nab'ag gab'aaha wola ntsa babe çema bakadanaakwa íhheshaango ab'aga
 - Bí. Gab'aaha, maakaalaash macakoma kamootatsa kabaabeçema
 - Cí. Jíí macakw kaca, bííç'argats nab'ag masíí ntá tso.
 - Dí. Jíí kaca a pañaatsaango matuuguma naaya
 - E. Kaca bííçakoga nab'ag shook nta etabííoga moohooba (Muunaba)
 - Fí. Macakw kaca mazhíígatsama

2. Daja kaokaang okaang dajak'onaaç maacalama kamaayííra kaçemanj'ota etabíínk'ota.

A. K'oçamá

Cí. Moohoba

Bí. Maayííç'ak'oma

Dí. Maanzííma

E. Makarshaçema

Maab'ushílama mbaand:- mazhosh ngasha

1. Maafunc'ab'íí çangasha etabootaga alagaca alaa'a, yíirja maacal çà`ngasha alamaam nj'otajaan tígajagatsanaaç kamagoho ngasha.

Maanzaa haatsama :- Magasak'oma = makat'oo wííl

1. Barííga nííl maç'ark'w mas' magamashama erkaalashanaar magasa k'w maíísas loop'ííyaan

2. Nííl mas' maaç'ark'w mas' magamashama nook bííga étamatígatsama namatígat-sama

Makat'oowííl s'eeya magaahaama

A. Maab'íík'íílama = maabííshílama Cí. Fats = C'aab'ac'aab'ííl

Bí. Mashak'oma = mateetsama Dí. Baak'olaga = Baatííshaga

2/ Daja maak'us, maak'us gaahaajatsanaaç masíík'oma kamaahulashama

magoho ngasha etabootaga alagaca alaa'a

A. Madada kohoma maahesha aluu bapanga

Bí. Kamaanzaahaatsama, Baabeç b'aga etabííkakaalagash mada kab'aga kaetamagamash macakw kaca, kas'ee bíígamagaç namas' magamashama bala madaan, kamaahesha mad'aamb macakoma eyaatsen mañkulíl mad'aamb macakoma eyaatsen kwa, kamayíírshama nael b'aga damagamash macakoma nook bííga na macakoma tso.

Cí. B'aga etabac'aga maahesha, kama gamaçgaahá metaam maleegatsaango

Dí. Kas'ee badaga eelá, macakw kaca, ábaga guun makaalash magama çama eyaatsen macakoma kwa kos'ee añá, macakw kac'a, gaaha maleek'oma tso.

Mazhíígatsamaango

E. B'aga guuñ makaalash mad'aamb macakw kaca, eyaatsen mad'ab maangaahaayíla ka mandííl lamaana alama kwa.

Maab'ushíílama okaang: mank'otama

- Damagamashama namas' ebaça maat'íins'ak'wa alamaanzhíg damaíísha (tugwa) wola alaᅇada eemaííyaan atseya makaaljash madama ?
- Madama etamaflajash mat'oomá, nk'otaja nalooraga ᅇgashajatsanaaç kwa.

Maakusak'w ᅇgasha

Bìlja

Maízhagwa kamᅇígwa ebaac'agash gomiíshama

Okama ebaᅇígaagw ebalamagaoka

Zanzeen ebííraga gashal etízhagaagwa

Aᅇaakw b'íja maízhagw oka

Kamaírr b'íja bíípeet nashaᅇgaazhaga

Zanzeen bííyaanᅇ gaᅇ gaal bííshagw gw kotakw bíízha eta-
beeyaadíᅇajak'w ebíígamats

Da etaagamagíll zanzeen ebeeíya

Nííll magaakwa ebíígamats maízhagwa

Tsagwatsagwa bííkal kapara kill guza

Damac' Ilak'wa ala eba kamagamaça ebafagagaak'w

Kamp'uu b'íja ebííyaagamaal

B'ííd' koogoma kamaíírama kamaad'acaatsama

Emaafalaashkw mad'ak'om mas'a

Namaat'osha naal gasaama dagízíya

Komafaya kamas damasaalamaam

Ebíígan dagaats kamazhagwa alama

Maab'ushílama metaam : malak'otsam kamagamama

1. Nagasaanza naal maakusak'w ngasha mafarajats namaalak'otsa etííga nala

ka gaca makolajak'w kaats kasá

A. eçamaalak'otsa ala maakusak'w ngash dagíziya yígandagats kamazhagw bíjaaç ? b'agaaw ?

Bí. Madajagok'w mas makala Atseya makala ?

Cí. Nííl magaa kw ebíígamagats maízha gwa tsagwaga kw ebíígamagats maízha gwa tsagwa tsagwa kampara kíll guza makala madama ngashajats

Dí. gataga etaatashagok'w amaakusak'w ngasha ma ngashajats

E. Maakusak'w ngashama malak'ojats kamamazhaça níll mas'maçarak'oma

Maab'ushílama mbaand:- mazhosh ngasha

1. Çangasha etííga nala kágaca k'otajaan mañkos çangasha lak'ojat-sanaaç níll mas magamáshama alaça

A/ Maakakashama

Cí/ Looraga

Bí/ Mañç'arama

Dí/ Magaakwa

2/ Mas'a ka nga kogo "mas nga" banzhagaayíla

A. Wodama ka máta kogo _____ baanzhagaayíla

Bí. Mas'a ka tamba kogo _____ Baanzhagaayíla

Cí. Aya ka máta kogo _____ Baanzhagaayíla

Dí. Kaca ka alú kogo _____ baanzhagaayíla

E. Taasa ka ngasha kogo _____ baanzhagaayíla

3. Nalakagaca maat'osh ngasha magoŋgasha baç metaam mad-
jak'onaaç ka
Ilak'oça

Kamaakotsama:- Itíopíya ebaalakwa

Maazí çama mbooboçoçama maweets baamdíira

A/ Mas'magamashama

Zanzeen barahegash ammas magamasha ma alam

Bí/ Etazhagagaats namagamashama etíiragííla

Cí/ Redíya _____

Eetamaç magamaç etamaŋgaala

Dí/ Mat'owa ara maat'or galaseen ka gallaleba kaan eba.

Maab'ushílama okaaŋ:- mangasha

1. Nama gamashama nasaaínsa alak'owebe etaajagamaga çaoka makaa atseya madama ngashajats kamamazhaça
2. Maakusak'w ngasha etamahejash kamaŋk'otaje kamb'alama kamalak'ojatsanaaç kamamazhaça
3. Nala kagaca maat'osh ngasha mago ngasha baç metaam